

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aika 25.05.2026, klo 08:30 - 12:22

Paikka Sähköinen kokous/ Teams

Käsitellyt asiat

- § 150 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 151 Pöytäkirjantarkastajat**
- § 152 Hyvinvointialuejohtajan ajankohtaiset asiat**
- § 153 Vuoden 2027 talousarvion suunnitteluohje**
- § 154 Vuoden 2027 talousarvion tavoite-esitykset**
- § 155 Jaostotyön kehittämiseen liittyvät hallintosäännön muutosesitykset**
- § 156 Hankintaohjelma 2026-2029**
- § 157 Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman raportti 2025**
- § 158 Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelma 2026-2029**
- § 159 LANUPE2035 -kehittämisohjelma**
- § 160 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 sekä alueellinen neuvolasuunnitelma 2026-2029**
- § 161 Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta**
- § 162 Vastaus valtuustoaloitteeseen - Mielenterveysambulanssi pysyväksi käytännöksi Pirkanmaalle**
- § 163 Aluevaltuuston 27.4.2026 päätösten täytäntöönpano**
- § 164 Aluehallituksen otto-oikeuden käyttäminen**
- § 165 Hatanpään kampuksen käyttö ja tulevaisuus**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Hanna Tainio, puheenjohtaja
Leena Kostiainen, 1. varapuheenjohtaja
Petra Schulze-Steinen, 2. varapuheenjohtaja
Atanas Aleksovski
Mikko Franssila
Milka Hanhela
Sami Kymäläinen
Hanna Sareila, poistui 11:45
Touko Sikala
Petri Siuro, poistui 11:45
Anneli Taina
Taru Tolvanen, saapui 11:46
Atte Virolainen
Jaana Heikkilä-Halkola, varajäsen, poistui 11:46

Muut saapuvilla olleet

Jari Andersson, Aluevaltuuston puheenjohtaja
Johanna Loukaskorpi, Aluevaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Perttu Jussila, Aluevaltuuston 2. varapuheenjohtaja, poistui 10:36
Tapio Visakorpi, yliopiston edustaja, poistui 11:58
Marina Erhola, hyvinvointialuejohtaja, esittelijä
Miia Luukko, hallintojohtaja, sihteeri
Katri Lielähti, hallintoassistentti, sihteeri
Mika Kontio, konsernijohtaja
Taru Kuosmanen, sosiaali- ja terveysjohtaja
Elina Kinnunen, viestintäjohtaja
Tanja Welin, johtava juristi, § 152
Eeva Torppa-Saarinen, palvelulinjajohtaja, § 152
Marjut Schroderus, ostopalvelupäällikkö, § 152
Mikko Hannola, talouspalvelujohtaja, § 153 ja 165
Tuukka Salkoaho, strategia- ja yhteiskuntajohtaja, § 154
Anniina Tirronen, hankintajohtaja, § 156
Tanja Koivumäki, kehittämisspäällikkö, § 156
Marika Järvinen, asiakaskokemuspäällikkö, § 157-158
Titta Pelttari, palvelulinjajohtaja, § 159-160
Minna Kuusela, vastaava sosiaalihuollon johtaja, § 161
Veli-Pekka Tanhuanpää, hankejohtaja, § 165
Jukka Santala, tukipalvelujohtaja, § 165

Poissa

Vilma Kiilunen, hallintojuristi

Allekirjoitukset

Hanna Tainio
Puheenjohtaja

Miia Luukko
Sihteeri

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

27.05.2026

27.05.2026

Milka Hanhela
pöytäkirjantarkastaja

Mikko Franssila
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla pirha.cloudnc.fi 28.5.2026

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 150

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Hallintosäännön 132 §:n mukaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä sen, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Hallintosäännön 125 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa ilmoitetaan kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu lähetetään ensisijaisesti sähköisellä viestillä vähintään viisi (5) kalenteripäivää ennen kokousta jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Edellä mainitusta määräajasta voidaan poiketa, jos asian kiireellisyys sitä vaatii.

Varsinainen kokouskutsu ja esityslista aluehallituksen kokoukseen 25.5.2026 on toimitettu sähköisesti 20.5.2026. Esityslista liitteineen on tallennettu sähköiseen kokoustyötilaan (Pirre) 20.5.2026 sekä julkaistu yleisessä tietoverkossa 20.5.2026.

Ehdotus

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Kokouskäsitely

Puheenjohtaja esitti, että käsittelyjärjestystä muutetaan niin, että § 152 käsitellään § 164 jälkeen. Hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Todettiin kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 151

Pöytäkirjantarkastajat

Hallintosäännön 144 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua jäsentä, ellei toimitilin ole päättänyt pöytäkirjan tarkastamisesta muulla tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Aluehallituksen päätöksen 16.6.2025 (§ 184) mukaan tarkastetut pöytäkirjat valitusosoituksineen asetetaan nähtäväksi kolmantena (3) päivänä kokouksesta hyvinvointialueen verkkosivulla.

Ehdotus

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Vuorossa ovat: Milka Hanhela ja Taru Tolvanen. Varalla ovat: Mikko Franssila ja Hanna Sareila.

Päätös

Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Milka Hanhela ja Mikko Franssila. Varalle Hanna Sareila.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 152

Hyvinvointialuejohtajan ajankohtaiset asiat

Hyvinvointialuejohtaja informoi ajankohtaisista asioista (30 min).

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää merkitä tiedoksi hyvinvointialuejohtajan ajankohtaiset asiat.

Kokouskäsitely

Asia käsiteltiin § 164 jälkeen.

Aluehallitusta informoitiin pelastusjohtajan rekrytoinnin tilanteesta ja etenemisestä sekä kerrottiin asumispalveluiden ja psykiatrian tilannekatsaus.

Kokouksessa asiantuntijana johtava juristi Tanja Welin, palvelulinjajohtaja Eeva Torppa-Saarinen ja osatopalvelupäällikkö Marjut Schroderus.

Aluevaltuuston 2. varapuheenjohtaja Perttu Jussila poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Yhteistoimintaelin, § 48, 19.05.2026

Aluehallitus, § 153, 25.05.2026

§ 153

Vuoden 2027 talousarvion suunnitteluohje

13400/2026

Yhteistoimintaelin, 19.05.2026, § 48

Valmistelijat / lisätiedot:

Leena Gabrielsson, TALOUSSUUNNITTELUPÄÄLLIKKÖ, leena.gabrielsson@pirha.fi

Mikko Hannola, TALOUSPALVELUJOHTAJA, mikko.hannola@pirha.fi

Pasi Virtanen, TALOUSJOHTAJA, pasi.virtanen@pirha.fi

Liitteet

1 Yhteistoimintaelimen henkilöstön edustajien lausunto, § 48

Hyvinvointialueet ovat osa julkisen talouden suunnitelmaa ja valtion talousohjausta. Valtion rahoitus antaa raamit hyvinvointialueiden toiminnalle. Valtion rahoitus on yleiskatteellista.

Pirkanmaan hyvinvointialueen tuore strategia ja sen toimeenpanosuunnitelma toimivat talousarvion laatimisen perustana.

Hyvinvointialueen tarkempaa talousarviovalmistelua ohjataan liitteenä olevalla taloussuunnitteluohjeella (luonnos). Ohjetta on käsitelty viranhaltijaseminaarissa 8.5.2026. Aluehallitus käsittelee talousarvion marraskuussa 2026 ja aluevaltuusto hyväksyy talousarvion joulukuussa 2026.

Liitteenä luonnos vuoden 2027 talousarvion suunnitteluohjeesta (ei-julkinen).

Ehdotus

Yhteistoimintaelin päättää

1. merkitä tiedoksi luonnoksen vuoden 2027 talousarvion suunnitteluohjeesta,
2. antaa asiasta tarvittaessa lausuntonsa ja
3. tarkastaa pykälän kokouksessa.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana talousjohtaja Pasi Virtasta.

Yhteistoimintaelimen henkilöstön edustajien yhteinen lausunto on pykälän liitteenä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus, 25.05.2026, § 153

Valmistelijat / lisätiedot:

Leena Gabrielsson, TALOUSSUUNNITTELUPÄÄLLIKKÖ, leena.gabrielsson@pirha.fi

Mikko Hannola, TALOUSPALVELUJOHTAJA, mikko.hannola@pirha.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Pasi Virtanen, TALOUSJOHTAJA, pasi.virtanen@pirha.fi

Liitteet

1 Taloussuunnitteluohje 2027

Hyvinvointialueet ovat osa julkisen talouden suunnitelmaa ja valtion talousohjausta. Valtion rahoitus antaa raamit hyvinvointialueiden toiminnalle. Valtion rahoitus on yleiskatteellista.

Pirkanmaan hyvinvointialueen tuore strategia ja sen toimeenpanosuunnitelma toimivat talousarvion laatimisen perustana.

Hyvinvointialueen tarkempaa talousarviovalmistelua ohjataan liitteenä olevalla taloussuunnitteluohjeella. Ohjetta on käsitelty viranhaltijaseminaarissa 8.5.2026 ja yhteistoimintaelimessä 19.5.2026 Aluehallitus käsittelee talousarvion marraskuussa 2026 ja aluevaltuusto hyväksyy talousarvion joulukuussa 2026.

Hallintosäänön 10 §:n 1 kohdan mukaan aluehallituksen tehtävänä on vastata hyvinvointialueen talouden hoidosta.

Liitteenä taloussuunnitteluohje. Oheismateriaalina yhteistoimintaelimen henkilöstön edustajien yhteinen lausunto.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan vuoden 2027 talousarvion suunnitteluohjeen.

Kokouskäsitely

Kokouksessa asiantuntijana talouspalvelujohtaja Mikko Hannola.

Aluehallituksen 2. varapuheenjohtaja Petra Schulze Steinen teki muutosehdotuksen: Lisätään kohtaan 3 Talousarvion tavoitteet seuraava kappale:

"Talousarviotavoitteiden valmistelussa tulee arvioida tavoitteiden vaikutuksia palvelujen saavutettavuuteen ja palveluiden yhdenvertaiseen saatavuuteen hyvinvointialueella."

Schulze Steinen esitys raukesi kannattamattomana.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 154

Vuoden 2027 talousarvion tavoite-esitykset

13400/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

Tuukka Salkoaho, STRATEGIA- JA YHTEISKUJOHTAJA, tuukka.salkoaho@pirha.fi
Kristiina Lumme, STRATEGIAPÄÄLLIKKÖ, kristiina.lumme@pirha.fi

Liitteet

1 TA2027 tavoite-esitykset

Hyvinvointialueet ovat osa julkisen talouden suunnitelmaa ja valtion talousohjausta. Valtion rahoitus antaa raamit hyvinvointialueiden toiminnalle. Valtion rahoitus on yleiskatteellista ja vuositasolla kiinteä määrä.

Pirkanmaan hyvinvointialueen talousarviovalmistelu vuodelle 2027 käynnistyi toukokuussa 2026. Aluehallitus käsittelee talousarvion marraskuun 2026 aikana ja aluevaltuusto hyväksyy talousarvion joulukuussa 2026. Aluehallitus hyväksyy 25.5.2026 kokouksessaan vuoden 2027 talousarvion suunnitteluohjeen.

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategia toimii talousarvion laatimisen perustana. Hyvinvointialuestrategia vuosille 2026–2029 strategia hyväksyttiin 26.1.2026. Talousarvion sitovat tavoitteet muodostuvat suoraan strategian toimeenpanosuunnitelman vuositavoitteista 2027. Niissä on myös huomioitu valtioneuvoston hyväksymät valtakunnalliset tavoitteet vuosille 2025–2029. Vuoden 2027 tavoite-esitykset muodostuvat talousarvion järjestämisen tavoitteista sekä tehtävälueiden ja palvelulinjojen strategisista tavoitteista.

Liitteenä talousarvio 2027 tavoite-esitykset.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää lähettää talousseminaarissaan 18.5.2026 valmistelemansa alustavat vuoden 2027 tavoitteet valiokunnille, jaostoille, yhteistoimintaelimelle ja vaikuttamistoimielimille lausunnoille. Lausunnot tulee antaa 21.8.2026 mennessä.

Kokouskäsitely

Kokouksessa asiantuntijana strategia- ja yhteiskuntajohtaja Tuukka Salkoaho.

Aluehallituksen 2. varapuheenjohtaja Petra Schulze Steinen teki muutosehdotuksen: Lisätään 2. tavoitteen loppuun: "Palveluiden verkoston suunnitelmien pohjalta arvioidaan mahdollisuudet investoida siten, että palvelujen saavutettavuus ja yhdenvertainen saatavuus huomioidaan."

Schulze Steinenin esitys raukesi kannattamattomana.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Henkilöstöjaosto, § 22,15.04.2026
Konserni- ja toimitilajaosto, § 30,21.04.2026
Asiakkuus- ja laatujaosto, § 33,04.05.2026
Yhteistoimintaelin, § 36,05.05.2026
Yksilöasioiden jaosto, § 215,06.05.2026
Aluehallitus, § 155, 25.05.2026

§ 155

Jaostotyön kehittämiseen liittyvät hallintosäännön muutosesitykset

8700/2026

Henkilöstöjaosto, 15.04.2026, § 22

Valmistelijat / lisätiedot:

Vilma Kiilunen, HALLINTOJURISTI, vilma.kiilunen@pirha.fi
Miia Luukko, HALLINTOJOHTAJA, miia.luukko@pirha.fi

Liitteet

1 Hallintosäännön muutosehdotukset, Depro2

Viimeisimmän kierroksen hallintosäännön muutosesityksestä päätettiin eriyttää jaostojen tehtäviä ja toimivaltaa koskeva kokonaisuus omaksi valmistelukokonaisuudeksi. Kyseistä kokonaisuutta on tarkasteltu kuluneen talven ja kevään aikana. Samaan kokonaisuuteen on siirretty myös palkkiosääntöä koskeva kokonaisuus, josta käydään keskusteluja huhtikuun aikana.

Aluehallitus nimesi jaostotyön kehittämisprojektille ohjausryhmän 24.11.2025 § 332. Ryhmä koostuu sekä poliittisista luottamushenkilöistä ja hyvinvointialueen viranhaltijoista. Ohjausryhmä ohjaa, seuraa ja arvioi työskentelyä ja sen aikana esitettäviä mahdollisia muutosehdotuksia ja niiden toteutuskelpoisuutta sekä vaikutuksia hyvinvointialueen päätösvalmisteluun ja demokraattiseen päätöksentekoon.

Henkilöstöjaoston jäsenet osallistuivat jaostotyön kehittämistä koskevan työpajaan 24.3.2026. Työpajan yhteenveto on oheismateriaalina.

Tavoitteena on lähettää hallintosääntöä koskevat esitykset aluehallitukseen 25.5.2026 ja sieltä aluevaltuuston 15.6.2026 kokoukseen. Selvennettäköön, että kaikki muutokset eivät vaadi sääntömuutoksia vaan ovat lievemmin toteutettavissa. Näistä toimenpide-ehdotuksista linjaa kehittämisprojektin ohjausryhmä.

Liitteenä HS-muutosesitykset (luonnos) sekä oheismateriaalina yhteenveto jaostotyön kehittämisen työpajasta 24.3.2026.

Ehdotus

Esittelijä: Aija Tuimala, HR-JOHTAJA

Henkilöstöjaosto päättää

1. käydä keskustelua alustavista muutosehdotuksista ja
2. antaa kommenttinsa esityksistä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Kokouskäsittely

Kuultiin asiantuntijana hallintojuristi Vilma Kiilusta.

Päätös

Henkilöstöjaosto päätti käydä keskustelun alustavista muutosehdotuksista.

Konserni- ja toimitilajaosto, 21.04.2026, § 30

Valmistelijat / lisätiedot:

Miia Luukko, HALLINTOJOHTAJA, miia.luukko@pirha.fi

Vilma Kiilunen, HALLINTOJURISTI, vilma.kiilunen@pirha.fi

Liitteet

1 Hallintosäännön muutosehdotukset, Depro2

Viimeisimmän kierroksen hallintosäännön muutosesityksestä päätettiin eriyttää jaostojen tehtäviä ja toimivaltaa koskeva kokonaisuus omaksi valmistelukokonaisuudeksi. Kyseistä kokonaisuutta on tarkasteltu kuluneen talven ja kevään aikana. Samaan kokonaisuuteen on siirretty myös palkkiosääntöä koskeva kokonaisuus, josta käydään keskustelua huhtikuun aikana.

Aluehallitus nimesi jaostotyön kehittämisprojektille ohjausryhmän 24.11.2025 § 332. Ryhmä koostuu sekä poliittisista luottamushenkilöistä ja hyvinvointialueen viranhaltijoista. Ohjausryhmä ohjaa, seuraa ja arvioi työskentelyä ja sen aikana esitettäviä mahdollisia muutosehdotuksia ja niiden toteutuskelpoisuutta sekä vaikutuksia hyvinvointialueen päätösvalmisteluun ja demokraattiseen päätöksentekoon.

Konserni- ja toimitilajaoston jäsenet osallistuivat jaostotyön kehittämistä koskevan työpajaan 24.3.2026. Työpajan yhteenveto on oheismateriaalina.

Tavoitteena on lähettää hallintosääntöä koskevat esitykset aluehallituksen 25.5.2026 ja sieltä aluevaltuuston 15.6.2026 kokoukseen. Kaikki muutokset eivät vaadi sääntömuutoksia vaan ovat toteutettavissa muutoin. Näistä toimenpide-ehdotuksista linjaa kehittämisprojektin ohjausryhmä.

Liitteenä hallintosäännön muutosesitykset (luonnos) sekä oheismateriaalina yhteenveto jaostotyön kehittämisen työpajasta 24.3.2026.

Ehdotus

Esittelijä: Mika Kontio, KONSERNIJOHTAJA

Konserni- ja toimitilajaosto päättää

1. käydä keskustelun alustavista muutosehdotuksista ja
2. antaa kommenttinsa esityksistä.

Kokouskäsittely

Kokouksessa asiantuntijana hallintojohtaja Miia Luukko.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Puheenjohtaja esitti lisättäväksi konserni- ja toimitilajaoston tehtäviksi seuraavat:

Kiinteistöt ja toimitilat

- päättää maankäyttöön, -myyntiin ja -hankintaan liittyvistä linjauksista
- päättää hyvinvointialueen maaomaisuuteen ja toimitilaverkkoon liittyvistä kaavoitusta koskevista tavoitteista, linjauksista ja hakemusten vireillepanon valmistelusta
- päättää toimitilojen hankintaan, rakentamiseen, vuokraukseen ja kunnossapitoon liittyvistä linjauksista
- vastata suurten tai strategisten investointihankkeiden valmistelusta ja valvonnasta
- päättää vuokranmuodostuksen periaatteet ja seuraa toimitilakustannusten kehitystä
- valmistella aluevaltuuston päätettäväksi menevät kiinteistöjä ja toimitiloja koskevat asiat

Omistajaohjaus

- Valmistella esitykset konsernin omistajaohjauksen periaatteista, konserniohjeesta sekä hyvästä hallinto- ja johtamistavasta
- Vastata omistajaohjauksen täytäntöönpanosta konsernivalvonnan täytäntöönpanosta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden seurannasta tytäryhteisöjen osalta
- Valmistella tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden tavoitteet sekä arvioida valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista
- Valmistella konsernirakenteen strategista kehittämistä koskevat esitykset
- Seurata ja arvioida hallitustyöskentelyn edellyttämää asiantuntemusta, toimialatuntemusta, kokemusta ja riippumattomuutta
- Päättää osakkeiden hankinnasta ja luovuttamisesta silloin kun sillä ei ole vaikutusta konsernirakenteeseen
- Päättää hyvinvointialueen ehdokkaiden nimeämisestä yhtiöiden ja valinnasta säätiöiden hallitukseen tai vastaaviin toimielimiin
- Päättää hyvinvointialueen ennakkokannan antamisesta omistajaohjaukseen liittyvissä merkittävässä asioissa
- Antaa ohjeet tarvittaessa eri yhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille
- Päättää yhtiöjärjestysten ja osakassopimusten hyväksymisestä sekä niiden muutoksista
- Päättää yhtiökohtaisista omistajastrategioista aluevaltuuston hyväksymiin omistajaohjauksen periaatteisiin pohjautuen
- Päättää yhtiöiden perustamisesta tai purkamisesta silloin kun sillä ei ole vaikutusta konsernirakenteeseen
- Päättää esityksen tekemisestä yhtiöiden perustamisesta tai purkamisesta silloin kun sillä on vaikutusta konsernirakenteeseen
- Päättää lausunnon antamisesta säätiöiden sääntöehdotuksista sekä niiden muutosehdotuksista.

Kannatus: Juho Ojares, Antti Ivanoff
Hyväksyttiin yksimielisesti.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Päätös

Konserni- ja toimitilajaosto päätti

1. käydä keskustelun alustavista muutosehdotuksista ja
 2. antaa kommenttina kokouks käsittelyyn kirjatut tehtävät.
-

Asiakkuus- ja laatujaosto, 04.05.2026, § 33

Valmistelijat / lisätiedot:

Miia Luukko, HALLINTOJOHTAJA, miia.luukko@pirha.fi

Vilma Kiilunen, HALLINTOJURISTI, vilma.kiilunen@pirha.fi

Liitteet

1 Hallintosäännön muutosehdotukset, Depro2

Viimeisimmän kierroksen hallintosäännön muutosesityksestä päätettiin eriyttää jaostojen tehtäviä ja toimivaltaa koskeva kokonaisuus omaksi valmistelukokonaisuudeksi. Kyseistä kokonaisuutta on tarkasteltu kuluneen talven ja kevään aikana. Samaan kokonaisuuteen on siirretty myös palkkiosääntöä koskeva kokonaisuus, josta käydään keskustelua huhtikuun aikana.

Aluehallitus nimesi jaostotyön kehittämisprojektille ohjausryhmän 24.11.2025 § 332. Ryhmä koostuu sekä poliittisista luottamushenkilöistä ja hyvinvointialueen viranhaltijoista. Ohjausryhmä ohjaa, seuraa ja arvioi työskentelyä ja sen aikana esitettäviä mahdollisia muutosehdotuksia ja niiden toteutuskelpoisuutta sekä vaikutuksia hyvinvointialueen päätösvalmisteluun ja demokraattiseen päätöksentekoon.

Asiakkuus- ja laatujaoston jäsenet osallistuivat jaostotyön kehittämistä koskevan työpajaan 24.3.2026. Työpajan yhteenveto on oheismateriaalina.

Tavoitteena on lähettää hallintosääntöä koskevat esitykset aluehallitukseen 25.5.2026 ja sieltä aluevaltuuston 15.6.2026 kokoukseen. Selvennettäköön, että kaikki muutokset eivät vaadi sääntömuutoksia vaan ovat lievemmin toteutettavissa. Näistä toimenpide-ehdotuksista linjaa kehittämisprojektin ohjausryhmä.

Liitteenä HS-muutosesitykset (luonnos) sekä oheismateriaalina yhteenveto jaostotyön kehittämisen työpajasta 24.3.2026.

Ehdotus

Esittelijä: Tuukka Salkoaho, STRATEGIA- JA YHTEISKU.JOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

1. käydä keskustelua alustavista muutosehdotuksista ja
2. antaa kommenttinsa esityksistä.

Kokouks käsittely

Kuultiin asiantuntijana hallintojuristi Vilma Kiilusta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Puheenjohtaja esitti lisättäväksi päätökselle seuraavan kommentin: *Jaosto pitää esitettyjä muutosehdotuksia jaoston työtä selkeyttävinä. Lisäksi jaosto ehdottaa, että jaosto antaisi lausunnon talousarvion luonnoksesta. Lausunnon antaminen on käytännön muutos eikä edellyttäne hallintosäännön muuttamista. Ehdotusta jaosto perustelee sillä, että potilas- ja sosiaaliasiavastaavien raportit, omavalvontaraportit ja asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman raportti antavat jaostolle hyvän kokonaiskuvan palvelujen saatavuudesta ja laadusta sekä siitä, miten palvelut vastaavat sekä lain vaateisiin että Pirhan itse asettamiin tavoitteisiin.*

Jaosto hyväksyi kommentin yksimielisesti.

Jaoston jäsen Tuula Jaatinen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Päätös

Asiakkuus- ja laatujaosto päätti

1. käydä keskustelua alustavista muutosehdotuksista ja
2. yksimielisesti antaa seuraavan kommenttinsa:

Jaosto pitää esitettyjä muutosehdotuksia jaoston työtä selkeyttävinä. Lisäksi jaosto ehdottaa, että jaosto antaisi lausunnon talousarvion luonnoksesta. Lausunnon antaminen on käytännön muutos eikä edellyttäne hallintosäännön muuttamista. Ehdotusta jaosto perustelee sillä, että potilas- ja sosiaaliasiavastaavien raportit, omavalvontaraportit ja asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman raportti antavat jaostolle hyvän kokonaiskuvan palvelujen saatavuudesta ja laadusta sekä siitä, miten palvelut vastaavat sekä lain vaateisiin että Pirhan itse asettamiin tavoitteisiin.

Yhteistoimintaelin, 05.05.2026, § 36

Valmistelijat / lisätiedot:

Miia Luukko, HALLINTOJOHTAJA, miia.luukko@pirha.fi

Vilma Kiilunen, HALLINTOJURISTI, vilma.kiilunen@pirha.fi

Liitteet

1 Hallintosäännön muutosehdotukset, Depro2

Viimeisimmän kierroksen hallintosäännön muutosesityksestä päätettiin eriyttää jaostojen tehtäviä ja toimivaltaa koskeva kokonaisuus omaksi valmistelukokonaisuudeksi. Kyseistä kokonaisuutta on tarkasteltu kuluneen talven ja kevään aikana. Samaan kokonaisuuteen on siirretty myös palkkiosääntöä koskeva kokonaisuus, josta käydään keskustelua huhtikuun aikana.

Esitetyt muutokset koskevat pääasiassa jaostojen tehtäviä ja toimivaltaa. Lisäksi esitetään jaoston puheenjohtajan tehtävän kirjaamista hallintosääntöön. Esitykset ovat luonnoksia ja ne ovat nyt jaostojen kommenttikierroksella.

Aluehallitus nimesi jaostotyön kehittämisprojektille ohjausryhmän 24.11.2025 § 332. Ryhmä koostuu sekä poliittisista luottamushenkilöistä ja hyvinvointialueen viranhaltijoista. Ohjausryhmä ohjaa, seuraa ja arvioi työskentelyä ja sen aikana

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

esitettäviä mahdollisia muutosehdotuksia ja niiden toteutuskelpoisuutta sekä vaikutuksia hyvinvointialueen päätösvalmisteluun ja demokraattiseen päätöksentekoon.

Jaostojen jäsenet osallistuivat jaostotyön kehittämistä koskevan työpajaan 24.3.2026. Työpajan yhteenveto on oheismateriaalina.

Tavoitteena on lähettää hallintosääntöä koskevat esitykset aluehallitukseen 25.5.2026 ja sieltä aluevaltuuston 15.6.2026 kokoukseen. Selvennettäköön, että kaikki muutokset eivät vaadi sääntömuutoksia vaan ovat lievemmin toteutettavissa. Näistä toimenpide-ehdotuksista linjaa kehittämisprojektin ohjausryhmä.

Henkilöstöjaosto on käsitellyt hallintosäännön muutosesitykset kokouksessaan 15.4.2026.

Liitteenä HS-muutosesitykset (luonnos) sekä oheismateriaalina yhteenveto jaostotyön kehittämisen työpajasta 24.3.2026.

Ehdotus

Yhteistoimintaelin päättää

1. käydä keskustelua alustavista muutosehdotuksista ja
2. antaa kommenttinsa esityksistä.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana hallintojuristi Vilma Kiilusta.

Päätös

Yhteistoimintaelin päätti käydä keskustelun alustavista muutosehdotuksista.

Yksilöasioiden jaosto, 06.05.2026, § 215

Valmistelijat / lisätiedot:

Vilma Kiilunen, HALLINTOJURISTI, vilma.kiilunen@pirha.fi

Liitteet

1 Hallintosäännön muutosehdotukset, Depro2

Viimeisimmän kierroksen hallintosäännön muutosesityksestä päätettiin eriyttää jaostojen tehtäviä ja toimivaltaa koskeva kokonaisuus omaksi valmistelukokonaisuudeksi. Kyseistä kokonaisuutta on tarkasteltu kuluneen talven ja kevään aikana. Samaan kokonaisuuteen on siirretty myös palkkiosääntöä koskeva kokonaisuus, josta käydään keskustelua huhtikuun aikana.

Aluehallitus nimesi jaostotyön kehittämisprojektille ohjausryhmän 24.11.2025 § 332. Ryhmä koostuu sekä poliittisista luottamushenkilöistä ja hyvinvointialueen viranhaltijoista. Ohjausryhmä ohjaa, seuraa ja arvioi työskentelyä ja sen aikana esitettäviä mahdollisia muutosehdotuksia ja niiden toteutuskelpoisuutta sekä vaikutuksia hyvinvointialueen päätösvalmisteluun ja demokraattiseen päätöksentekoon.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Yksilöasioiden jaoston osalta esitetään yhä, että se voisi antaa aluehallitukselle vuosittain selonteon toiminnastaan ja siihen liittyvistä havainnoistaan.

Tavoitteena on lähettää hallintosääntöä koskevat esitykset aluehallitukseen 25.5.2026 ja sieltä aluevaltuuston 15.6.2026 kokoukseen. Selvennetäköön, että kaikki muutokset eivät vaadi sääntömuutoksia vaan ovat lievemmin toteutettavissa. Näistä toimenpide-ehdotuksista linjaa kehittämisprojektin ohjausryhmä.

Liitteenä HS-muutosesitykset (luonnos) sekä oheismateriaalina yhteenveto jaostotyön kehittämisen työpajasta 24.3.2026.

Ehdotus

Esittelijä: Johanna Leisio, PALVELUPÄÄLLIKKÖ

Yksilöasioiden jaosto päättää merkitä tiedoksi valmistelun tilanteen.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana hallintojuristi Vilma Kiilusta.

Jaosto kävi keskustelua hallintosäännön muutosehdotuksista ja jaostotyön kehittämisestä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus, 25.05.2026, § 155

Valmistelijat / lisätiedot:

Miia Luukko, HALLINTOJOHTAJA, miia.luukko@pirha.fi

Vilma Kiilunen, HALLINTOJURISTI, vilma.kiilunen@pirha.fi

Liitteet

- 1 Hallintosääntö voimassa 1.7.2026 lukien (word)
- 2 Hallintosäännön muutosehdotukset, Depro2 (ppt.)

Aluehallitus käynnisti jaostotyön kehittämistä koskevan työn nimeämällä jaostotyön kehittämisprojektille ohjausryhmän kokouksessaan 24.11.2025 § 332. Ryhmä koostuu sekä poliittisista luottamushenkilöistä ja hyvinvointialueen viranhaltijoista. Kehittämistyön kohteena ovat erityisesti jaostojen tehtävät ja päätösvalta.

Työskentelyn aikana järjestettiin kolme työpajaa, joista nousi esiin sekä sääntömuutoksia että muita toimenpide-ehdotuksia. Kaikki ohjausryhmän jatkokehittävät toimenpiteet, jotka eivät edellyttäneet sääntömuutoksia, esitetään kehittämistyön loppuraportissa, joka tuodaan erikseen aluehallituksen hyväksyttäväksi.

Sääntömuutoksina esitetään muun muassa jaostojen puheenjohtajien tehtävien määrittelyä hallintosääntöön, lisäyksiä ja täsmennyksiä jaostojen tehtäviin sekä eräitä teknisiä muutoksia. Tarkemmat esitykset ovat tämän pykälän liitteissä.

Jaostot ovat käsitelleet hallintosäännön muutosesityksiä kokouksissaan: asiakkuus- ja laatujaostossa 4.5.2026 § 33, henkilöstöjaostossa 15.4.2026 § 22, konserni- ja toimitilajaostossa 21.4.2026 § 30 sekä yksilöasioiden jaostossa 6.5.2026 § 216. Asiaa käsiteltiin myös yhteistoimintaelimessä 5.5.2026 § 36.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvointialuelain 22 § mukaan aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen hallintosäännöstä.

Liitteenä HS-muutokset (word) ja HS-muutokset (.ppt).

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se

1. hyväksyy liitteessä esitetyt hallintosäännön muutosesitykset ja
2. muutokset tulevat voimaan 1.7.2026.

Kokouskäsitely

Esittelijä esitti, että asia palautetaan valmisteluun demokratiarakenteen ohjausryhmälle. Hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Asia palautettiin valmisteluun.

Tiedoksi

Aluevaltuuston jälkeen: jaostot

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta, § 21,29.04.2026
Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta, § 23,05.05.2026
Aluehallitus, § 156, 25.05.2026

§ 156

Hankintaohjelma 2026-2029

11242/2026

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta, 29.04.2026, § 21

Valmistelijat / lisätiedot:

Tanja Koivumäki, KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ, tanja.koivumaki@pirha.fi
Virva Palomäki, HANKINTAPÄÄLLIKKÖ, virva.palomaki@pirha.fi

Liitteet

- 1 Hankintaohjelma 2026-2029 luonnos 15.4.2026
- 2 Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnan lausunto Hankintaohjelmasta 2026-2029

Hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan aluevaltuusto päättää hankintoja ja niiden kehittämistä linjaavista strategisista ohjelmista kuten hankintaohjelmasta (62b §). Hankintaohjelmalla aluevaltuusto ohjaa hyvinvointialueen hankintatoimintaa valtuustokauden aikana.

Vuonna 2023 laadittua hankintaohjelmaa on päivitetty, huomioiden tammikuussa 2026 hyväksytyyn hyvinvointialuestrategian kehityssuunnat ja painotukset. Hankintaohjelmassa linjataan hyvinvointialueen strategiaa konkretisoivat hankinnoilla tavoiteltavat päämäärät ja priorisoidut toimenpiteet niiden saavuttamiseksi. Hankintaohjelmassa huomioidaan myös strategisessa monituottajuusohjelmassa ostopalvelutoiminnalle asetetut tavoitteet.

Hankintaohjelman luonnosta on valmisteltu strategisen ohjauksen ja järjestämisen tehtäväalueen hankinnan vastuuyksikössä vuoropuhelussa viranhaltija- ja poliittisen organisaation ja sidosryhmien kesken. Aluevaltuuston valiokuntien jäseniltä ja muilta sidosryhmiltä kartoitettiin hankintaohjelman uudistamistarpeista näkemyksiä mm. kyselyillä ja muilla osallistavilla menetelmillä. Luonnoksen valmisteluvaiheessa tunnistettiin lisäksi hyvinvointialueen hankintatoimintaan vaikuttavia toimintaympäristön muutoksia ja tarkasteltiin hankintojen nykytilaa.

Hyvinvointialueen aiemman hankintaohjelman tavoitteissa ja erityisesti sen toimeenpanossa korostui hyvinvointialueen toiminnan käynnistämisen asettamiin vaatimuksiin vastaaminen ja hankintatoiminnan perustan rakentaminen. Toimenpiteissä painottui muun muassa palvelujen sisällön ja aiemmilta hankintayksiköiltä siirtyneiden sopimusten yhdenmukaistaminen, sopimusten ja toimittajien määrän karsiminen, hankintojen johtamista tukevien tietojärjestelmien hankinta ja käyttöönotto sekä hankintaosaamisen kehittäminen.

Hankintaohjelman päämäärien on katsottu kestäneen hyvin aikaa, ja teemojen ehdotetaan pysyvän osin samoina. Uudessa hankintaohjelmassa vahvistuvia sisältöjä olisivat hankintojen vastuullisuuden ja tietojohdamisen edistäminen, yhteishankintojen lisääminen, innovatiivisten ja tulosperusteisten hankintojen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

mahdollisuuksien vahvistaminen, kumppanuuksien syventäminen ja hankintojen johtamisen kehittäminen.

Hankintojen neljä päämäärää ovat:

1. Hankimme vaikuttavia, laadukkaita ja käyttötarkoitukseensa soveltuvia palveluja, tavaroita ja urakoita.
2. Hankintamme ovat tuloksellisia.
3. Toteutamme hankinnat vastuullisesti ja hallitsemme riskejä.
4. Edistämme markkinoiden elinvoimaisuutta ja kehitämme kumppanuuksia.

Hankintaohjelman luonnoksessa toimenpiteille on määritelty mittarit, joiden toteumaa on tarkoitus seurata säännöllisesti. Aluevaltuustolle hankintaohjelman toteutumisesta ja tavoitteiden saavuttamisesta raportoidaan aiempaan tapaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Hankintaohjelman luonnosta esitellään kevään aikana hyvinvointialueen aluevaltuuston valiokunnille ja tehtäväalueiden johtoryhmille. Kuulemiskierrokselta saatavia palautteita ja syötteitä hyödynnetään ohjelman viimeistelyssä. Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnalta pyydetään lausuntoa 4.5.2026 mennessä.

Uudistettu hankintaohjelma on tavoitteena toimittaa aluevaltuuston käsiteltäväksi kesäkuussa.

Liitteenä Hankintaohjelmaluonnos 2026-2029.

Ehdotus

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää

1. merkitä käydyn keskustelun ja kommentit tiedoksi ja
2. jatkotoimista mahdollisen lausunnon antamiseksi.

Kokouskäsitely

Valiokunta keskusteli asiakas- ja potilaskokemuksen systemaattisesta hyödyntämisestä Pirkanmaan hyvinvointialueella sekä kokemustiedon roolista palvelujen kehittämisessä ja päätöksenteossa. Keskustelussa esiin nousi huoli vammaisten henkilöiden palveluihin kohdistuvista leikkauksista, tilapäishoidon vähyydestä ja arkipäiväpainotteisuudesta mikä ei vastaa perheiden tarpeisiin. Todettiin, että vammaisten henkilöiden palvelut ovat usein elämänmittaisia ja niiden katkonaisuus aiheuttaa epäinhimillisiä tilanteita, minkä vuoksi jatkuvuus ja elämänmittaisuus tulisi huomioida vahvemmin hankinnoissa. Valiokunta keskusteli asiakkaiden luottamuksen rakentamisesta kokemustiedon kuulemisen, yhdenvertaisuuden ja palvelujen jatkuvuuden kautta. Keskustelussa nostettiin esiin myös vaikuttamistoimielinten vahvempi osallistaminen hankintojen suunnitteluun.

Valiokunta keskusteli hankintojen sopimuskausien pituuksista ja kysyi sopimusten purkamisen määrästä ja syistä. Keskustelua herätti palveluntuottajien vaihtuvuus sekä pienten ja paikallisten toimijoiden tosiasialliset mahdollisuudet kilpailutuksissa Pirkanmaan elinvoiman ja työllisyyden näkökulmasta. Lisäksi valiokunta keskusteli

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

vastuullisuudesta hankinnoissa, hintapainotuksen vaikutuksista palvelujen laatuun, substanssiosaamisen, eettisyyden ja riskienhallinnan merkityksestä hankinnoissa sekä apuvälinehankintojen käytännöistä.

Päätös

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päätti

1. merkitä käydyn keskustelun ja kommentit hankintaohjelmasta 2026-2029 tiedoksi ja
2. valtuuttaa valiokunnan puheenjohtajan ja 1. varapuheenjohtajan valmistelemaan lausunnon hankintaohjelmasta 5.5.2026 mennessä.

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta, 05.05.2026, § 23

Valmistelijat / lisätiedot:

Tanja Koivumäki, KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ, tanja.koivumaki@pirha.fi
Anniina Tirronen, HANKINTAJOHTAJA, anniina.tirronen@pirha.fi

Liitteet

- 1 Hankintaohjelma 2026-2029 luonnos 15.4.2026
- 2 Lasten nuorten perheiden ja työikäisten valiokunnan lausunto hankintaohjelmasta 2026-2029

Hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan aluevaltuusto päättää hankintoja ja niiden kehittämistä linjaavista strategisista ohjelmista kuten hankintaohjelmasta (62b §). Hankintaohjelmalla aluevaltuusto ohjaa hyvinvointialueen hankintatoimintaa valtuustokauden aikana.

Vuonna 2023 laadittua hankintaohjelmaa on päivitetty, huomioiden tammikuussa 2026 hyväksytyn hyvinvointialuestrategian kehityssuunnat ja painotukset. Hankintaohjelmassa linjataan hyvinvointialueen strategiaa konkretisoivat hankinnoilla tavoiteltavat päämäärät ja priorisoidut toimenpiteet niiden saavuttamiseksi. Hankintaohjelmassa huomioidaan myös strategisessa monituottajuusohjelmassa ostopalvelutoiminnalle asetetut tavoitteet.

Hankintaohjelman luonnosta on valmisteltu strategisen ohjauksen ja järjestämisen tehtäväalueen hankinnan vastuuyksikössä vuoropuhelussa viranhaltija- ja poliittisen organisaation ja sidosryhmien kesken. Aluevaltuuston valiokuntien jäseniltä ja muilta sidosryhmiltä kartoitettiin hankintaohjelman uudistamistarpeista näkemyksiä mm. kyselyillä ja muilla osallistavilla menetelmillä. Luonnoksen valmisteluvaiheessa tunnistettiin lisäksi hyvinvointialueen hankintatoimintaan vaikuttavia toimintaympäristön muutoksia ja tarkasteltiin hankintojen nykytilaa.

Hyvinvointialueen aiemman hankintaohjelman tavoitteissa ja erityisesti sen toimeenpanossa korostui hyvinvointialueen toiminnan käynnistämisen asettamiin vaatimuksiin vastaaminen ja hankintatoiminnan perustan rakentaminen. Toimenpiteissä painottui muun muassa palvelujen sisällön ja aiemmilta hankintayksiköiltä siirtyneiden sopimusten yhdenmukaistaminen, sopimusten ja toimittajien määrän karsiminen, hankintojen johtamista tukevien tietojärjestelmien hankinta ja käyttöönotto sekä hankintaosaamisen kehittäminen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Hankintaohjelman päämäärien on katsottu kestäneen hyvin aikaa, ja teemojen ehdotetaan pysyvän osin samoina. Uudessa hankintaohjelmassa vahvistuvia sisältöjä olisivat hankintojen vastuullisuuden ja tietojohdamisen edistäminen, yhteishankintojen lisääminen, innovatiivisten ja tulosperusteisten hankintojen mahdollisuuksien vahvistaminen, kumppanuuksien syventäminen ja hankintojen johtamisen kehittäminen.

Hankintojen neljä päämäärää ovat:

1. Hankimme vaikuttavia, laadukkaita ja käyttötarkoitukseensa soveltuvia palveluja, tavaroita ja urakoita.
2. Hankintamme ovat tuloksellisia.
3. Toteutamme hankinnat vastuullisesti ja hallitsemme riskejä.
4. Edistämme markkinoiden elinvoimaisuutta ja kehitämme kumppanuuksia.

Hankintaohjelman luonnoksessa toimenpiteille on määritelty mittarit, joiden toteumaa on tarkoitus seurata säännöllisesti. Aluevaltuustolle hankintaohjelman toteutumisesta ja tavoitteiden saavuttamisesta raportoidaan aiempaan tapaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Hankintaohjelman luonnosta esitellään kevään aikana hyvinvointialueen aluevaltuuston valiokunnille ja tehtäväalueiden johtoryhmille. Kuulemiskierrokselta saatavia palautteita ja syötteitä hyödynnetään ohjelman viimeistelyssä. Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunnalta pyydetään lausuntoa 11.5.2026 mennessä.

Uudistettu hankintaohjelma on tavoitteena toimittaa aluevaltuuston käsiteltäväksi kesäkuussa.

Liitteenä Hankintaohjelmaluonnos 2026-2029.

Ehdotus

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta päättää

1. merkitä käydyn keskustelun ja kommentit tiedoksi ja
2. jatkotoimista mahdollisen lausunnon antamiseksi.

Kokouskäsitely

Valiokunta keskusteli yhteishankinnoista muiden alueiden kanssa, hankintojen pilkkomisesta ja huolesta hankintojen ohjautumisesta suurille, erityisesti kansainvälisille toimijoille pienten toimijoiden jäädessä syrjään. Esiin nousi tarve vahvistaa pk-yritysten, mikroyritysten ja järjestötoimijoiden osallistumismahdollisuuksia hankintalain puitteissa, mukaan lukien tuki ryhmittymien muodostamiseen kilpailun terveenä säilyttämiseksi. Valiokunta keskusteli mittaristoista, joiden ongelmana pidettiin tavoitetasojen puuttumista ja siitä seuraavaa vaikeutta arvioida tavoitteiden saavuttamista, sekä toivoi toimintasuunnitelmaan selkeitä tavoiteasetantoja. Valiokunta keskusteli myös hankintaprosessin läpinäkyvyydestä, luottamushenkilöiden tiedonsaannista hankintojen onnistumisesta ja rahalle saatavasta vastineesta sekä valvonnan merkityksestä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Valiokunta päätti valtuuttaa puheenjohtajiston valmistelemaan valiokunnan lausunnon hankintaohjelmasta 11.5.2026 mennessä valiokunnassa käydyn keskustelun pohjalta.

Päätös

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta päätti

1. merkitä käydyn keskustelun ja kommentit tiedoksi ja
2. valtuuttaa puheenjohtajiston valmistelemaan valiokunnan lausunnon hankintaohjelmasta 11.5.2026 mennessä.

Aluehallitus, 25.05.2026, § 156

Valmistelijat / lisätiedot:

Anniina Tirronen, HANKINTAJOHTAJA, anniina.tirronen@pirha.fi

Tanja Koivumäki, KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ, tanja.koivumaki@pirha.fi

Liitteet

1 Hankintaohjelma 2026-2029

2 Pirkanmaan hyvinvointialueen vastaus aluevaltuuston valiokuntien lausuntoihin hankintaohjelmasta

3 Lasten nuorten perheiden ja työikäisten valiokunnan lausunto hankintaohjelmasta 2026-2029

4 Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnan lausunto Hankintaohjelmasta 2026-2029

5 Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnan lausunto hankintaohjelmasta 2026-2029

Hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan aluevaltuusto päättää hankintoja ja niiden kehittämistä linjaavista strategisista ohjelmista kuten hankintaohjelmasta (62b §). Hankintaohjelmalla aluevaltuusto ohjaa hyvinvointialueen hankintatoimintaa valtuustokauden aikana.

Vuonna 2023 laadittua hankintaohjelmaa on päivitetty, huomioiden tammikuussa 2026 hyväksytyn hyvinvointialuestrategian kehityssuunnat ja painotukset.

Hankintaohjelmassa linjataan hyvinvointialueen strategiaa konkretisoivat hankinnoilla tavoiteltavat päämäärät ja priorisoidut toimenpiteet niiden saavuttamiseksi.

Hankintaohjelmassa huomioidaan myös strategisessa monituottajuusohjelmassa ostopalvelutoiminnalle asetetut tavoitteet.

Hankintaohjelman valmistelu

Hankintaohjelmaa on valmisteltu strategisen ohjauksen ja järjestämisen tehtäväalueen hankinnan vastuuyksikössä vuoropuhelussa viranhaltija- ja poliittisen organisaation ja sidosryhmien kesken. Valmisteluprosessien alkaessa aluevaltuuston valiokuntien jäseniltä ja muilta sidosryhmiltä kartoitettiin hankintaohjelman uudistamistarpeista näkemyksiä mm. kyselyillä ja muilla osallistavilla menetelmillä. Luonnoksen valmisteluvaiheessa tunnistettiin lisäksi hyvinvointialueen hankintatoimintaan vaikuttavia toimintaympäristön muutoksia ja tarkasteltiin hankintojen nykytilaa.

Hankintaohjelman luonnosta käsiteltiin hyvinvointialueen aluevaltuuston valiokuntien ja tehtäväalueiden johtoryhmien kesken huhti-toukokuun aikana. Ikääntyneiden ja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

vammaisten henkilöiden valiokunta, Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta sekä Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta jättivät ohjelmasta lausunnot. Kuulemiskierrokselta saatujen palautteiden ja valiokuntien lausuntojen hyviä huomioita ja näkemyksiä on huomioitu ohjelman viimeistelyssä. Lausuntojen myötä ohjelmaa on osin tarkennettu ja muun muassa ohjelman toteumaa esitetään tarkasteltavan jatkossa aluevaltuuston kanssa puolivuositain, aiemman pelkän tilinpäätösraportoinnin sijaan.

Hankintaohjelman sisältö

Hyvinvointialueen aiemman hankintaohjelman tavoitteissa ja erityisesti sen toimeenpanossa korostui hyvinvointialueen toiminnan käynnistämisen asettamiin vaatimuksiin vastaaminen ja hankintatoiminnan perustan rakentaminen. Toimenpiteissä painottui muun muassa palvelujen sisällön ja aiemmilta hankintayksiköiltä siirtyneiden sopimusten yhdenmukaistaminen, sopimusten ja toimittajien määrän karsiminen, hankintojen johtamista tukevien tietojärjestelmien hankinta ja käyttöönotto sekä hankintaosaamisen kehittäminen.

Aiemmassa hankintaohjelmassa on asetettu neljä päämäärää, joiden on tarkoitus toimia pidemmän aikavälin suuntaviivoina hyvinvointialueen hankintatoiminnalle ja sen kehittämiseksi. Hankintaohjelman päämäärien on katsottu kestäneen hyvin aikaa ja niiden teemat pysyvät pitkälti samoina.

Hankintojen neljä päämäärää ovat:

1. Hankimme vaikuttavia, laadukkaita ja käyttötarkoitukseensa soveltuvia palveluja, tavaroita ja urakoita.
2. Hankintamme ovat tuloksellisia.
3. Toteutamme hankinnat vastuullisesti ja hallitsemme riskejä.
4. Edistämme markkinoiden elinvoimaisuutta ja kehitämme kumppanuuksia.

Hankintaohjelman päämääriä tarkennetaan hankintojen tavoitteilla. Kullekin päämäärälle on laadittu kahdesta neljään tavoitetta. Uuden hankintaohjelman tavoitteiden vahvistuvia sisältöjä olisivat muun muassa hankintojen vastuullisuuden ja tietojohdamisen edistäminen, yhteishankintojen lisääminen, innovatiivisten ja tulosperusteisten hankintojen mahdollisuuksien vahvistaminen, kumppanuuksien syventäminen ja hankintojen johtamisen kehittäminen.

Hankintaohjelmassa tavoitteiden toteutumista edistävät toimenpiteet on koottu toimenpidesuunnitelmaan. Toimenpiteille on määritelty mittarit, joiden toteumaa seurataan säännöllisesti. Aluevaltuustolle hankintaohjelman toteutumisesta ja tavoitteiden saavuttamisesta raportoidaan aiempaan tapaan tilinpäätöksen yhteydessä. Hankintaohjelman toteumaa tarkastellaan aluevaltuuston kanssa jatkossa puolivuositain esimerkiksi osavuositarkastuksen yhteydessä.

Liitteenä hankintaohjelma sekä valiokuntien lausunnot ja lausuntoja koskeva vastauskooste.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto hyväksyy liitteenä olevan hankintaohjelman 2026-2029.

Kokouskäsitely

Kokouksessa asiantuntijana hankintajohtaja Anniina Tirronen ja kehittämisspällikkö Tanja Koivumäki.

Aluehallituksen 2. varapuheenjohtaja Petra Schulze Steinen teki muutosehdotuksen: Esitän sivulle 12, että muutetaan teksti, joka on tällä hetkellä: "Osallistamme asiakkaat tai heitä edustavat tahot valittujen kynnysarvot ylittävien sote-asiakaspalveluhankintojen valmisteluun. Aluehallitus valitsee vuosittain 1–3 hankintaa osallistamisen kohteeksi hankintasuunnitelman hyväksymisen yhteydessä." Seuraavaan muotoon: "Osallistamme asiakkaat, palvelunkäyttäjät tai heitä edustavat tahot pitkäkestoisten ja vaikutuksiltaan merkittävien sote-asiakaspalveluhankintojen valmisteluun. Vaikuttamistoimielimiä ja käyttäjäryhmiä kuullaan systemaattisesti hankintojen suunnitteluvaiheessa."

Schulze Steinen esitys raukesi kannattamattomana.

Yliopiston edustaja Tapio Visakorpi poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa (klo 8.59).

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Tiedoksi

Anniina Tirronen, Tanja Koivumäki, Virva Palomäki, Pasi Virtanen, Mika Kontio, Taru Kuosmanen, Jukka Santala, Teemu-Taavetti Toivonen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Asiakkuus- ja laatujaosto, § 28,04.05.2026
Aluehallitus, § 157, 25.05.2026

§ 157

Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman raportti 2025

12142/2026

Asiakkuus- ja laatujaosto, 04.05.2026, § 28

Valmistelijat / lisätiedot:

Marika Järvinen, ASIAKASKOKEMUSPÄÄLLIKKÖ, marika.jarvinen@pirha.fi

Liitteet

- 1 AO-ohjelman raportti 2025
- 2 Diaesitys_AO-ohjelman raportti 2025

Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelma kuvaa asiakaskokemuksen johtamisen ja asukasosallistumisen toteuttamista Pirkanmaan hyvinvointialueella strategiakaudella 2023–2025. Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman strategian mukaisina toimeenpanon tavoitteina on, että asiakaskokemuksen mittaaminen sekä hyödyntäminen on yhtenäistä ja tavoitteellista koko hyvinvointialueella. Lisäksi tavoitteena on, että osallistuminen palveluiden kehittämiseen on helppoa ja osa henkilöstön ja asukkaiden arkea. Vuoden 2025 aikana monipuolistettiin ja laajennettiin asiakaskokemustiedon keruuta, jatkettiin asiakaslähtöisen kulttuurin, asiakaskokemustiedon hyödyntämisen sekä osallistumisen edistämistä.

Asiakkaiden suositteluhaluus (Net Promotor Score, NPS) hyvinvointialueen mitatuissa palveluissa oli 73,6, joka on erinomainen. Laskennassa ovat mukana arviot, jotka on saatu tekstiviestikyselyllä sairaalapalveluista, suun terveydenhuollosta, digiklinikasta, Tekonivelsairaala Coxasta ja Sydänsairaala. Lisäksi mukana ovat soteasemilla ja sairaaloiden aulatiloiissa asiakaspalautelaitteilla annetut arviot sekä yksiköille tai palveluille räätälöidystä kyselyistä kerätyt arviot. Räätälöidyillä kyselyillä kerätään palautetta muun muassa vammaispalveluissa, pelastuspalveluissa, ensihoidossa ja neuvolassa sekä läheisiltä.

Suositteluhaluuden tekstiviestikyselyn laajennus aloitettiin avoterveydenhuollon asiakkaille vuoden 2025 lopulla. Sosiaalipalveluiden asiakastietojärjestelmä Sagan käyttöönotto hyvinvointialueella on siirtynyt, joten tekstiviestikeruuta ei voitu laajentaa alkuperäisen suunnitelman mukaisesti sosiaalipalveluihin vuoden 2025 aikana. Asiakaspalautteen keräämistä on vuosina 2023–2025 edistetty Asiakaspalautteen keruu -projektissa, joka oli osa Hoppu-hanketta (Suomen kestävän kasvun ohjelma, RRP). Projektissa on systematisoitu palautteen keruuta ja käsittelyä sekä luotu mahdollisuuksia erilaisille asiakkaille ja asiakasryhmille antaa palautetta heille soveltuvin keinoin. Hankkeessa kuvattiin myös malli, jossa yksittäisten yksiköiden toteuttamien kyselyjen tuotokset kerätään koko organisaatiota hyödyttäväksi tiedoksi. Projektin päätyttyä kehittämistyö on tuotu osaksi hyvinvointialueen jatkuvaa toimintaa. Palautteiden ja asiakaskokemustiedon

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

perusteella on kehitetty muun muassa toimintamalleja, kirjaamista, tietosuojaa, kohtaamista, viestintää, opastusta ja ohjeistusta. Palautteen perusteella on myös välitetty runsaasti positiivista palautetta henkilöstölle.

Asiakaslähtöisen kulttuurin edistämiseksi vuonna 2025 käynnistettiin aiempien koulutusten tueksi soveltavan tason valmennus, joka antaa eväitä asiakaslähtöiseen kehittämiseen. Huhtikuussa 2025 asiakaslähtöisyyttä edistävä verkosto lanseerattiin hyvinvointialueen laajuiseksi toimintamalliksi. Verkostossa on 120 osallistujaa (tammikuu 2026).

Uudet osallistumisen menetelmät, kuten asukaspaneeli, vakiinnutettiin pysyviksi toimintatavoiksi vuoden 2025 aikana. Voxit-osallistumisalustan, jolla voidaan luoda asukkaiden mielipideryhmiä, raportointia sujuvoitettiin ja yhdenmukaistettiin. Osallistumisen menetelmien saavutettavuutta edistettiin yhdessä asukkaiden, henkilöstön, järjestöjen, vaikuttamistoimielinten ja valiokuntien kanssa. Asukaspooliin saatiin uusia asukkaita, jäseniä on nyt 1 400. Poolilaiset saavat kutsuja erilaisiin osallistumisen mahdollisuuksiin. Asukaspoolin jäsenmäärä jäi arvioidusta eikä markkinointi sosiaalisen median ja pirha.fi-sivujen kautta tehonnut toivotulla tavalla. Asukaspoolin uusi vuorovaikutteinen kanava otetaan käyttöön vuoden 2026 aikana, jonka odotetaan lisäävän jäsenmäärää.

Asukkaiden kokemuksista, liittyen osallistumiseen Pirhan toimintaan, toteutettiin kysely vuoden 2025 lopulla. Osallistumisen menetelmiä koetaan olevan hyvin tarjolla ja ne koetaan tarpeellisiksi, mutta osallistumisen vaikuttavuudessa on parantamisen varaa. Tätä tarvetta varten vuonna 2025 valmistui uusi ohje osallistumisen vaikuttavuuden arviointiin. Ohje auttaa arvioimaan, miten asukkaiden osallistuminen toimii ja millaista vaikuttavuutta osallistumisella saadaan aikaan.

Vuonna 2025 viestittiin palautekanavien kehittämisestä hyvinvointialueen Osallistu ja vaikuta -sivustolla. Lisäksi uutisoitiin laajasti kokemustoiminnasta ja asukaspoolista. Asukkaille viestittiin myös toisesta puntaroivasta asukaspaneelistä, jossa käsiteltiin hoidon jatkuvuutta. Teemaviestintää toteutettiin muun muassa Lasten oikeuksien viikolla, jolloin nostettiin esiin lasten ja nuorten osallistumismahdollisuuksia hyvinvointialueen toimintaan.

Liitteinä Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman raportti 2025 ja esittelydiat.

Ehdotus

Esittelijä: Tuukka Salkoaho, STRATEGIA- JA YHTEISKU.JOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää merkitä tiedoksi Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman raportin 2025.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana asiakaskokemuspäällikkö Marika Järvistä.

Puheenjohtaja täydensi päätösehdotusta seuraavasti: *Asiakkuus- ja laatujaosto päättää, että jaostolle tuodaan tiedoksi, miten raportista esitetyt kehittämistarpeet ovat edenneet.*

Jaosto hyväksyi täydennyksen yksimielisesti.

Jaoston jäsen Jaana Männikkö saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Päätös

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Asiakkuus- ja laatujaosto päätti

1. merkitä tiedoksi Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman raportin 2025, ja
2. että jaostolle tuodaan tiedoksi, miten raportista esitetyt kehittämistarpeet ovat edenneet.

Aluehallitus, 25.05.2026, § 157

Valmistelijat / lisätiedot:

Marika Järvinen, ASIAKASKOKEMUSPÄÄLLIKKÖ, marika.jarvinen@pirha.fi

Liitteet

- 1 Diaesitys_AO-ohjelman raportti 2025
- 2 AO-ohjelman raportti 2025

Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelma kuvaa asiakaskokemuksen johtamisen ja asukasosallistumisen toteuttamista Pirkanmaan hyvinvointialueella strategiakaudella 2023–2025. Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman strategian mukaisina toimeenpanon tavoitteina on, että asiakaskokemuksen mittaaminen sekä hyödyntäminen on yhtenäistä ja tavoitteellista koko hyvinvointialueella. Lisäksi tavoitteena on, että osallistuminen palveluiden kehittämiseen on helppoa ja osa henkilöstön ja asukkaiden arkea. Vuoden 2025 aikana monipuolistettiin ja laajennettiin asiakaskokemustiedon keruuta, jatkettiin asiakaslähtöisen kulttuurin, asiakaskokemustiedon hyödyntämisen sekä osallistumisen edistämistä.

Asiakkaiden suosittelupaluu (Net Promotor Score, NPS) hyvinvointialueen mitatuissa palveluissa oli 73,6, joka on erinomainen. Laskennassa ovat mukana arviot, jotka on saatu tekstiviestikyselyllä sairaalapalveluista, suun terveydenhuollosta, digiklinikasta, Tekonivelsairaala Coxasta ja Sydänsairaala. Lisäksi mukana ovat soteasemilla ja sairaaloiden aulatiloihin asiakaspalautelaitteilla annetut arviot sekä yksiköille tai palveluille räätälöidystä kyselyistä kerätyt arviot. Räätälöidyillä kyselyillä kerätään palautetta muun muassa vammaispalveluissa, pelastuspalveluissa, ensihoidossa ja neuvolassa sekä läheisiltä.

Suosittelupaluun tekstiviestikyselyn laajennus aloitettiin avoterveydenhuollon asiakkaille vuoden 2025 lopulla. Sosiaalipalveluiden asiakastietojärjestelmä Sagan käyttöönotto hyvinvointialueella on siirtynyt, joten tekstiviestikeruuta ei voitu laajentaa alkuperäisen suunnitelman mukaisesti sosiaalipalveluihin vuoden 2025 aikana. Asiakaspalautteen keräämistä on vuosina 2023–2025 edistetty *Asiakaspalautteen keruu* -projektissa, joka oli osa Hoppu-hanketta (Suomen kestävän kasvun ohjelma, RRP). Projektissa on systematisoitu palautteen keruuta ja käsittelyä sekä luotu mahdollisuuksia erilaisille asiakkaille ja asiakasryhmille antaa palautetta heille soveltuvin keinoin. Hankkeessa kuvattiin myös malli, jossa yksittäisten yksiköiden toteuttamien kyselyjen tuotokset kerätään koko organisaatiota hyödyttäväksi tiedoksi. Projektin päätyttyä kehittämistyö on tuotu osaksi hyvinvointialueen jatkuvaa toimintaa. Palautteiden ja asiakaskokemustiedon perusteella on kehitetty muun muassa toimintamalleja, kirjaamista, tietosuojaa, kohtaamista, viestintää, opastusta ja ohjeistusta. Palautteen perusteella on myös välitetty runsaasti positiivista palautetta henkilöstölle.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Asiakaslähtöisen kulttuurin edistämiseksi vuonna 2025 käynnistettiin aiempien koulutusten tueksi soveltavan tason valmennus, joka antaa eväitä asiakaslähtöiseen kehittämiseen.

Huhtikuussa 2025 asiakaslähtöisyyttä edistävä verkosto lanseerattiin hyvinvointialueen laajuiseksi toimintamalliksi. Verkostossa on 120 osallistujaa (tammikuu 2026).

Uudet osallistumisen menetelmät, kuten asukaspaneeli, vakiinnutettiin pysyviksi toimintatavoiksi vuoden 2025 aikana. Voxit-osallistumisalustan, jolla voidaan luoda asukkaiden mielipideryhmiä, raportointia sujuvoitettiin ja yhdenmukaistettiin. Osallistumisen menetelmien saavutettavuutta edistettiin yhdessä asukkaiden, henkilöstön järjestöjen, vaikuttamistoimielinten ja valiokuntien kanssa. Asukaspooliin saatiin uusia asukkaita, jäseniä on nyt 1 400. Poolilaiset saavat kutsuja erilaisiin osallistumisen mahdollisuuksiin. Asukaspoolin jäsenmäärä jäi arvioidusta eikä markkinointi sosiaalisen median ja pirha.fi-sivujen kautta tehonnut toivotulla tavalla. Asukaspoolin uusi vuorovaikutteinen kanava otetaan käyttöön vuoden 2026 aikana, jonka odotetaan lisäävän jäsenmäärää.

Asukkaiden kokemuksista, liittyen osallistumiseen Pirhan toimintaan, toteutettiin kysely vuoden 2025 lopulla. Osallistumisen menetelmiä koetaan olevan hyvin tarjolla ja ne koetaan tarpeellisiksi, mutta osallistumisen vaikuttavuudessa on parantamisen varaa. Tätä tarvetta varten vuonna 2025 valmistui uusi ohje osallistumisen vaikuttavuuden arviointiin. Ohje auttaa arvioimaan, miten asukkaiden osallistuminen toimii ja millaista vaikuttavuutta osallistumisella saadaan aikaan.

Vuonna 2025 viestittiin palautekanavien kehittämisestä hyvinvointialueen *Osallistu ja vaikuta* -sivustolla. Lisäksi uutisoitiin laajasti kokemustoiminnasta ja asukaspoolista. Asukkaille viestittiin myös toisesta puntaroivasta asukaspaneelistä, jossa käsiteltiin hoidon jatkuvuutta. Teemaviestintää toteutettiin muun muassa *Lasten oikeuksien viikolla*, jolloin nostettiin esiin lasten ja nuorten osallistumismahdollisuuksia hyvinvointialueen toimintaan.

Liitteinä asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman raportti 2025 ja esittelydiat.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää

1. merkitä tiedoksi asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman raportin 2025,
2. esittää, että aluevaltuusto merkitsee tiedoksi asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman raportin 2025.

Kokouskäsitely

Kokouksessa asiantuntijana asiakaskokemuspäällikkö Marika Järvinen.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Asiakkuus- ja laatujaosto, § 27,04.05.2026
Aluehallitus, § 158, 25.05.2026

§ 158

Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelma 2026-2029

7947/2026

Asiakkuus- ja laatujaosto, 04.05.2026, § 27

Valmistelijat / lisätiedot:

Marika Järvinen, ASIAKASKOKEMUSPÄÄLLIKKÖ, marika.jarvinen@pirha.fi

Liitteet

- 1 Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelma 2026-2029
- 2 AO-ohjelma 2026-2029, esittelydiat

Laki hyvinvointialueesta (29§) linjaa vahvasti osallistumista. Pirkanmaan hyvinvointialueen strategia ohjaa asiakaslähtöiseen toimintaan ja osallistumiseen. Ohjelman valmisteluun on otettu mukaan laajasti asukkaita, asiakkaita, henkilöstöä ja sidosryhmiä. Yhteiskehittämisellä on tunnistettu haasteita ja kehittämistarpeita, joihin ohjelman toimenpiteillä haetaan parannusta. Hallintosäännön 12 §:n mukaan Asiakkuus- ja laatujaoston tehtävänä on valmistella aluehallitukselle asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelmaa.

Ohjelma luo osaltaan systemaattisuutta ja yhdenmukaisuutta strategian kärjen ”Tärkeintä ihminen” toimeenpanoon. Ihmisläheisyys on ohjelman kulttuurinen arvo, joka ohjaa asiakaslähtöisyyden käytännön toteutumista. Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman strategian tavoitteena on, että toimimme asiakaslähtöisesti ja arvostavasti. Tavoitteena on myös, että kehitämme palveluita yhdessä asukkaiden ja henkilöstön kanssa. Nämä kokonaisuudet sisältävät useita kehittämistoimia ja niihin liittyviä toimenpiteitä, jotka kuvataan ohjelmassa. Ohjelman tavoitteena on rakentaa yksittäisten asiakaskokemuksen ja osallistumisen toimenpiteistä kokonaisuutta, joiden osat tukevat toisiaan ja vahvistavat toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Asiakkuus- ja laatujaosto ohjeisti Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman jatkovalmistelua 24.3.2026 kokouksessaan seuraavasti:

- Palvelumuotoilun ottaminen tiiviimmin mukaan ohjelmaan, kuten palveluiden testaus.
 - Lisätty: Palvelumuotoilussa sekä asiakkaat että henkilöstö ovat oman palvelunsa parhaita asiantuntijoita, ja kehittämistä tehdään yhteiskehittämisen metodein. Ohjelman toimenpiteillä vahvistetaan kokeilujen merkitystä kehittämisessä. Kokeiluihin otetaan mukaan myös järjestöjä, jotta eri näkökulmia hyödynnetään mahdollisimman laajasti.
- Kaikkien osa-alueiden mukaan ottaminen palautteen tekemiseen
 - Lisätty: On tärkeää edelleen kehittää palautteen keruuta siten, että kaikista palveluista kerätään palautetta ja kaikilla asiakasryhmillä on mahdollisuus antaa palautetta heille sopivalla tavalla.
- Potilas- ja kansalaisjärjestön asiantuntemuksen hyödyntäminen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

- Lisätty: Polkujen asiakaslähtöisyyden kehittämisessä pitää ottaa entistä enemmän asiakkaan näkemys huomioon. Tässä työssä yhteistyökumppanina ovat muun muassa järjestöt.
- Asiakkaan kohtaamisen koulutus kohdennetusti
 - Lisätty: Tärkeää on kohdentaa koulutusta sinne, missä asiakaspalautteen mukaan sitä eniten tarvitaan. Kohdennetun koulutuksen antama tuki lisää henkilöstön osaamista arjen vuorovaikutustilanteissa ja vahvistaa sitoutumista yhteisiin asiakaslähtöisyyden periaatteisiin.

Ohjelma tullaan käsittelemään asiakkuus- ja laatujaoston jälkeen aluehallituksessa ja aluevaltuustossa.

Liitteinä Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelma 2026-2029 sekä esittelydiat.

Ehdotus

Esittelijä: Tuukka Salkoaho, STRATEGIA- JA YHTEISKU.JOHTAJA

Asiakkuus ja laatujaosto päättää

1. hyväksyä Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman 2026-2029 omalta osaltaan ja
2. esittää aluehallitukselle, että se hyväksyy Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman 2026-2029.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana asiakaskokemuspäällikkö Marika Järvistä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus, 25.05.2026, § 158

Valmistelijat / lisätiedot:

Marika Järvinen, ASIAKASKOKEMUSPÄÄLLIKKÖ, marika.jarvinen@pirha.fi

Liitteet

- 1 AO-ohjelma 2026-2029
- 2 Diaesitys_AO_ohjelma2026-2029

Laki hyvinvointialueesta (29§) linjaa vahvasti osallistumisesta. Pirkanmaan hyvinvointialueen strategia ohjaa asiakaslähtöiseen toimintaan ja osallistumiseen. Hallintosäännön 12 §:n mukaisesti asiakkuus- ja laatujaoston on valmistellut osaltaan aluehallitukselle asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelmaa. Ohjelman valmisteluun on otettu mukaan laajasti asukkaita, asiakkaita, henkilöstöä ja sidosryhmiä. Yhteiskehittämisellä on tunnistettu haasteita ja kehittämistarpeita, joihin ohjelman toimenpiteillä haetaan parannusta.

Ohjelma luo osaltaan systemaattisuutta ja yhdenmukaisuutta strategian kärjen ”Tärkeintä ihminen” toimeenpanoon. Ihmisläheisyys on ohjelman kulttuurinen arvo, joka ohjaa asiakaslähtöisyyden käytännön toteutumista. Asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman strategian tavoitteena on, että toimimme asiakaslähtöisesti ja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

arvostavasti. Tavoitteena on myös, että kehitämme palveluita yhdessä asukkaiden ja henkilöstön kanssa. Nämä kokonaisuudet sisältävät useita kehittämistoimia ja niihin liittyviä toimenpiteitä, jotka kuvataan ohjelmassa. Ohjelman tavoitteena on rakentaa yksittäisten asiakaskokemuksen ja osallistumisen toimenpiteistä kokonaisuutta, joiden osat tukevat toisiaan ja vahvistavat toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Liitteinä asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelma 2026-2029 ja esittelydiat.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy asiakaskokemuksen ja osallistumisen ohjelman 2026-2029.

Kokouskäsitely

Kokouksessa asiantuntijana asiakaskokemuspäällikkö Marika Järvinen.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta, § 8, 11.02.2026
Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta, § 10, 17.02.2026
Vammaisneuvosto, § 13, 18.02.2026
Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta, § 9, 19.02.2026
Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta, § 17, 17.03.2026
Vammaisneuvosto, § 21, 18.03.2026
Nuorisovaltuusto, § 39, 19.03.2026
Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta, § 18, 25.03.2026
Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta, § 17, 26.03.2026
Aluehallitus, § 159, 25.05.2026

§ 159

LANUPE2035 -kehittämishjelma

2873/2026

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta, 11.02.2026, § 8

Valmistelijat / lisätiedot:

Titta Pelttari, PALVELULINJAOHTAJA LANUPE, titta.pelttari@pirha.fi

Aluevaltuusto päätti 26.1.2026 hyvinvointialueen strategiasta vuosille 2026-2029. Strategia sisältää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet sekä määrittää suunnan, periaatteet ja keskeisen sisällön hyvinvointialueen toiminnalle, kehittämiselle ja johtamiselle. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan toimintaa pitkällä aikajänteellä ohjaava LANUPE2035-kehittämissuunnitelma vastaa erityisesti hyvinvointialuestrategian kärjen Vaikuttavat palvelut tavoitekokonaisuuden alakokonaisuuteen Lapset ja nuoret saavat tukea oikeaan aikaan ja perheiden hyvinvointi vahvistuu.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisen pitkän aikavälin tavoitteena on asiakaslähtöinen ja kustannusvaikuttava palvelurakenne. Tavoitteena on, että lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys vahvistuvat ja sosiaalinen eriarvoisuus vähenee. Lisäksi tavoitellaan, että palveluiden jatkuvuus, saatavuus, laatu ja vaikuttavuus paranevat sekä kustannusten kasvua onnistutaan hillitsemään.

Palvelurakenteen uudistaminen ja palvelujen tuotanto- ja tarjontatavan modernisointi tämän päivän lapsiperheiden tarpeita vastaavaksi edellyttävät kokonaisvaltaista ja pitkällä aikajänteellä tehtävää systemaattista kehittämis- ja muutostyötä. LANUPE2035 kokoaa suunnitelman tämän toteuttamiseksi.

Lakisäätteiset ja hyvinvointialueen valtuustolle samanaikaisesti päätöksentekoon tuotavat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 ja alueellinen neuvolasuunnitelma 2026-2029 tarkentavat ja konkretisoivat LANUPE2035-kehittämissuunnitelmaa meneillään olevalle valtuustokaudelle. Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma 2026-2029 on valmistelussa opetuksen järjestäjien kanssa ja tulee päätöksentekoon myöhemmässä vaiheessa. Suunnitelmissa on hyvin paljon samoja sisältöjä ja niillä on tiivis kytkös toisiinsa, joten tästä syystä valmistuneet suunnitelmat tuodaan samanaikaisesti käsittelyyn.

LANUPE2035-kehittämishjelman laatiminen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Ohjelma on rakennettu palvelulinjan omana työnä ja sen kokoamisesta sekä toimittamisesta on vastannut suunnittelupäällikkö Marianne Aalto-Siira. Valmistelu käynnistyi palvelulinjan johtoryhmässä alkuvuonna 2025 ja kevään aikana hahmoteltiin eri työryhmissä suunnitelman painopisteitä ja kehittämisen kärkiteemoja.

Ensimmäinen luonnos LANUPE2035 –suunnitelmasta laitettiin kaikkien palvelulinjojen ammattilaisille, muiden palvelulinjan johtoryhmille, strategian vastuualueelle sekä sivistysjohtajille kommentoitavaksi syksyllä 2025. Omalle henkilöstölle sekä sivistysjohtajille annettiin ohjelmaluonnoksesta laajempi esittely. Kirjalliset ja suulliset palautteet on huomioitu suunnitelman kärkiteemoissa.

Valmistelussa on käytetty pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyyseihin pohjana on lisäksi käytetty asiakastietodataa Pirhan omista tietojärjestelmistä. Pirkanmaan lapsiperheasukkaiden ajatuksia kysyttiin osana laajennettujen aukioloaikojen asukaskyselyä.

Valmistelua on tehty samaan aikaan lakisäätöiden lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja lastensuojelusuunnitelman, alueellisen neuvolasuunnitelman ja alueellisen opiskeluhoitojen suunnitelman uudistamisen kanssa.

Nykytilan kuvaus ja keskeiset haasteet

Väestöennusteen mukaan alaikäisten määrä vähenee maltillisesti. Lapsiperheiden keskittyminen kaupunkeihin vahvistuu ja maahanmuuttajien osuus kasvaa nopeasti Tampereella ja kaupunkiseudulla.

Väestökehityksen lisäksi palvelujen tarpeeseen vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa tapahtuvat muutokset. Valtaosa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin ja paremmin kuin aikaisemmin, mutta lasten ja nuorten hyvinvointierot ovat kasvaneet. Pienelle joukolle lapsia ja nuoria kasaantuu useita eri riskitekijöitä, jotka aiheuttavat palvelujen tarvetta. Lasten ja nuorten alkoholin ja huumeiden käyttö sekä tupakointi on yleisesti vähentynyt, mutta nuuskan ja sähkötupakan käyttö on korkealla tasolla. Ylipainoisten lasten ja nuorten määrä sekä vähäisesti nukkuvien ja liikuntaa harrastavien lasten ja nuorten osuus on korkealla tasolla.

Keskeinen haaste Pirkanmaalla on kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden suuri määrä. Toinen merkittävä haaste liittyy lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvuun sekä riittämättömiin päihdepalveluihin. Haasteet mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuudessa heijastuvat kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehittymiseen. Samanaikaisesti eri organisaatioissa lapsiin ja perheisiin kohdennettavat säästöt aiheuttavat riskin lasten ja perheiden hyvinvoinnille sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelujen tarpeen kasvulle. Henkilöstön hyvinvointivajeet ja vaihtuvuus sekä tietopohjan vaillinaisuus haastavat palvelujen järjestämistä.

Kehittämisen kärjet

LANUPE2035-kehittämissuunnitelma koostuu viidestä kehittämisen kärjestä, näiden alle kootuista osatavoitteista ja näitä tarkentavista toimenpidekokonaisuuksista. Tehtävän työn määrä on suuri ja työ toimenpidekokonaisuuksien käynnistyy porrastetusti. LANUPE2035-suunnitelmaa tarkennetaan ja päivitetään

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten myötä. Erityisesti tulevina vuosina tapahtuvat lainsäädäntöuudistukset voivat aiheuttaa merkittäviä tarkistamisen tarpeita erityisesti suunniteltuihin toimenpidekokonaisuuksiin ja niiden toteuttamiseen.

Kehittämisen kärjet sekä niiden keskeiset osatavoitteet ovat seuraavat:

1. Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Neuvolatoiminnan kehittämisessä huomioidaan asiakastarpeet sekä vaikuttavuus. Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja sekä pikkulasten vanhempien ohjausta ja neuvontaa sekä vanhemmuuden tukemisen tapoja vahvistetaan.

2. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua

Opiskeluhuollon toiminnassa huomioidaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä muuttuvat tarpeet. Koulu- ja opiskeluikäisten lasten ja nuorten terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja vahvistetaan. Palveluiden ja hoidon porrastuksia ja asiakkaiden ohjautumista oikeisiin palveluihin selkeytetään. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta lisätään.

3. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin

Kehitetään ja vahvistetaan asiakasohjausta, palvelutarpeen arviointityöskentelyä sekä sosiaalityön muutostyöskentelyä. Vahvistetaan kotiin tarjottavien palvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta. Kehitetään ja vahvistetaan sijaishuoltoa sekä väkivaltatyötä, koulujen ja lasten arkiympäristöjen turvallisuutta.

4. Varmistamme, että palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö

Vahvistetaan asiakastarpeiden mukaista integraatiota keskeisillä yhdyspinnoilla ja laaditaan palvelupolkukuvaukset toimintatapojen selkeyttämiseksi. Palvelujen verkoston toimeenpanosuunnitelmaa edistetään strategian mukaisesti. Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden toteutumista seurataan systemaattisesti. Keskeisistä palvelukokonaisuuksista on tehty tuotantotapa-analyysit ja palvelut järjestetään niiden perusteella. Vahvistetaan tiedolla johtamista.

Aluehallitus käsittelee LANUPE2025-kehittämisohjelmaluonnosta, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä alueellista neuvolasuunnitelmaa kokouksessaan 30.3.2026 tai 13.4.2026.

Oheismateriaalina LANUPE2035-kehittämisohjelmaluonnos, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointivointisuunnitelma ja alueellinen neuvolasuunnitelmaluonnos (ei-julkinen).

Ehdotus

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi ja
2. kokouksessa jatkotoimista mahdollisen lausunnon antamiseksi.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana palvelulinjajohtaja Titta Pelttaria.

Valiokunta keskusteli Lanupe2035 -kehittämissuunnitelmakokonaisuudesta, jota pidettiin monilta osin hyvänä. Valiokunta keskusteli monikulttuurisuuden huomioimisesta lasten, nuorten ja perheiden palveluissa, selkeästä palveluviestinnästä maahanmuuttajille sekä työntekijöiden kulttuuriosaamisen vahvistamisesta. Valiokunta nosti esiin lasten ja nuorten kasvavat paineet sekä ilmiöt, jotka heikentävät erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten hyvinvointia. Pohdittiin myös, miten palvelujärjestelmä voisi tunnistaa haitalliset ilmiöt aiemmin ja tavoittaa niitä kokevat nuoret oikea-aikaisesti.

Valiokunta keskusteli marginaalissa elävien nuorten tilanteista, muun muassa itsetuhoisuudesta ja kodin ulkopuolelle tehtävien sijoitusten taustatekijöistä. Huolta herättivät nuorisopsykiatrian haasteet, nuorten uloskirjaaminen vaikeissa tilanteissa, asunnottomat nuoret sekä se, tunnistetaanko haavoittuvat ryhmät riittävän hyvin. Samalla todettiin, että aikuisten palveluiden toimivuus ja hyvinvointi heijastuvat merkittävästi lasten hyvinvointiin.

Valiokunta keskusteli rahoituksen kohdentamisesta ennaltaehkäisevään työhön sekä erityisesti nepsy-perheiden oikea-aikaisesta ja vaikuttavasta tuesta, jonka koetaan usein jäävän riittämättömäksi. Yhteistyötä kuntien ja järjestöjen kanssa ennaltaehkäisevien palveluiden toteuttamisessa pidettiin tärkeänä. Myös muiden hyvinvointialueiden mallien hyödyntäminen palveluissa ja vanhemmuuden oikeanlainen tukeminen nousivat esiin valiokunnan keskustelussa. Valiokunta nosti esiin myös nuorten kuulemisen ja osallistumisen tärkeyden palvelujen kehittämisessä.

Kuntayhteistyön vahvistamistarpeet nousivat esiin, ja todettiin, että Pirha olisi voinut hyödyntää laajemmin kuntien toimivia käytäntöjä lasten ja nuorten palveluissa. Neuvolasuunnitelmassa vammaisten lasten ja perheiden tarpeiden huomiointi nähtiin myönteisenä, mutta ensitiedon jälkeistä tukea sekä yhteistyötä järjestöjen kanssa tulisi vahvistaa. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta keskusteltiin neuvoloiden esteettömyyden kartoittamisesta, vammaisten äitien apuvälineistä sekä siitä, missä vaiheessa vammaissosiaalityön vastuu alkaa.

Valiokunta keskusteli myös sairaala- ja kuntakoulujen yhteistyön sujuvuudesta ja välttämättömästä tietojenvaihdosta kotiuttamistilanteissa, ja sen merkityksestä lasten ja nuorten tuen jatkuvuudelle. Lisäksi valiokunta keskusteli isovanhempien ja vanhemman sukupolven tärkeästä roolista lasten kasvatuksen tukena sekä järjestöjen keskeisestä merkityksestä perheiden tukemisessa.

Valiokunnan jäsen Nina Lindberg poistui pykälän käsittelyn aikana kokouksesta.

Päätös

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päätti

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi ja
2. antaa lausuntonsa LANUPE2035 -kokonaisuudesta 25.2.2026 mennessä.

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta, 17.02.2026, § 10

Valmistelijat / lisätiedot:

Titta Pelttari, PALVELULINJAOHTAJA LANUPE, titta.pelttari@pirha.fi

Aluevaltuusto päätti 26.1.2026 hyvinvointialueen strategiasta vuosille 2026-2029. Strategia sisältää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet sekä määrittää suunnan, periaatteet ja keskeisen sisällön hyvinvointialueen toiminnalle, kehittämiselle ja johtamiselle. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan toimintaa pitkällä aikajänteellä ohjaava LANUPE2035-kehittämissuunnitelma vastaa erityisesti hyvinvointialuestrategian kärjen Vaikuttavat palvelut tavoitekokonaisuuden alakokonaisuuteen Lapset ja nuoret saavat tukea oikeaan aikaan ja perheiden hyvinvointi vahvistuu.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisen pitkän aikavälin tavoitteena on asiakaslähtöinen ja kustannusvaikuttava palvelurakenne. Tavoitteena on, että lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys vahvistuvat ja sosiaalinen eriarvoisuus vähenee. Lisäksi tavoitellaan, että palveluiden jatkuvuus, saatavuus, laatu ja vaikuttavuus paranevat sekä kustannusten kasvua onnistutaan hillitsemään.

Palvelurakenteen uudistaminen ja palvelujen tuotanto- ja tarjontatavan modernisointi tämän päivän lapsiperheiden tarpeita vastaavaksi edellyttävät kokonaisvaltaista ja pitkällä aikajänteellä tehtävää systemaattista kehittämis- ja muutostyötä. LANUPE2035 kokoaa suunnitelman tämän toteuttamiseksi.

Lakisääteiset ja hyvinvointialueen valtuustolle samanaikaisesti päätöksentekoon tuotavat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 ja alueellinen neuvolasuunnitelma 2026-2029 tarkentavat ja konkretisoivat LANUPE2035-kehittämissuunnitelmaa meneillään olevalle valtuustokaudelle. Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma 2026-2029 on valmistelussa opetuksen järjestäjien kanssa ja tulee päätöksentekoon myöhemmässä vaiheessa. Suunnitelmissa on hyvin paljon samoja sisältöjä ja niillä on tiivis kytkös toisiinsa, joten tästä syystä valmistuneet suunnitelmat tuodaan samanaikaisesti käsittelyyn.

LANUPE2035-kehittämisohjelman laatiminen

Ohjelma on rakennettu palvelulinjan omana työnä ja sen kokoamisesta sekä toimittamisesta on vastannut suunnittelupäällikkö Marianne Aalto-Siira. Valmistelu käynnistyi palvelulinjan johtoryhmässä alkuvuonna 2025 ja kevään aikana hahmoteltiin eri työryhmissä suunnitelman painopisteitä ja kehittämisen kärkiteemoja.

Ensimmäinen luonnos LANUPE2035 -suunnitelmasta laitettiin kaikkien palvelulinjojen ammattilaisille, muiden palvelulinjan johtoryhmille, strategian vastuualueelle sekä sivistysjohtajille kommentoitavaksi syksyllä 2025. Omalle henkilöstölle sekä sivistysjohtajille annettiin ohjelmaluonnoksesta laajempi esittely. Kirjalliset ja suulliset palautteet on huomioitu suunnitelman kärkiteemoissa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Valmistelussa on käytetty pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyyysien pohjana on lisäksi käytetty asiakastietodataa Pirhan omista tietojärjestelmistä. Pirkanmaan lapsiperheasukkaiden ajatuksia kysyttiin osana laajennettujen aukioloaikojen asukaskyselyä.

Valmistelua on tehty samaan aikaan lakisääteisten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja lastensuojelusuunnitelman, alueellisen neuvolasuunnitelman ja alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman uudistamisen kanssa.

Nykytilan kuvaus ja keskeiset haasteet

Väestöennusteen mukaan alaikäisten määrä vähenee maltillisesti. Lapsiperheiden keskittyminen kaupunkeihin vahvistuu ja maahanmuuttajien osuus kasvaa nopeasti Tampereella ja kaupunkiseudulla.

Väestökehityksen lisäksi palvelujen tarpeeseen vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa tapahtuvat muutokset. Valtaosa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin ja paremmin kuin aikaisemmin, mutta lasten ja nuorten hyvinvointierot ovat kasvaneet. Pienelle joukolle lapsia ja nuoria kasaantuu useita eri riskitekijöitä, jotka aiheuttavat palvelujen tarvetta. Lasten ja nuorten alkoholin ja huumeiden käyttö sekä tupakointi on yleisesti vähentynyt, mutta nuuskan ja sähkötupakan käyttö on korkealla tasolla. Ylipainoisten lasten ja nuorten määrä sekä vähäisestä nukkuvien ja liikuntaa harrastavien lasten ja nuorten osuus on korkealla tasolla.

Keskeinen haaste Pirkanmaalla on kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden suuri määrä. Toinen merkittävä haaste liittyy lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvuun sekä riittämättömiin päihdepalveluihin. Haasteet mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuudessa heijastuvat kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehittymiseen. Samanaikaisesti eri organisaatioissa lapsiin ja perheisiin kohdennettavat säästöt aiheuttavat riskin lasten ja perheiden hyvinvoinnille sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelujen tarpeen kasvulle. Henkilöstön hyvinvointivajeet ja vaihtuvuus sekä tietopohjan vaillinaisuus haastavat palvelujen järjestämistä.

Kehittämisen kärjet

LANUPE2035-kehittämissuunnitelma koostuu viidestä kehittämisen kärjestä, näiden alle kootuista osatavoitteista ja näitä tarkentavista toimenpidekokonaisuuksista. Tehtävän työn määrä on suuri ja työ toimenpidekokonaisuuksien käynnistyy porrastetusti. LANUPE2035-suunnitelmaa tarkennetaan ja päivitetään toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten myötä. Erityisesti tulevana vuosina tapahtuvat lainsäädäntöuudistukset voivat aiheuttaa merkittäviä tarkistamisen tarpeita erityisesti suunniteltuihin toimenpidekokonaisuuksiin ja niiden toteuttamiseen.

Kehittämisen kärjet sekä niiden keskeiset osatavoitteet ovat seuraavat:

1. Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Neuvolatoiminnan kehittämisessä huomioidaan asiakastarpeet sekä vaikuttavuus. Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja sekä pikkulasten vanhempien ohjausta ja neuvontaa sekä vanhemmuuden tukemisen tapoja vahvistetaan.

2. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua

Opiskeluhuollon toiminnassa huomioidaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä muuttuvat tarpeet. Koulu- ja opiskeluikäisten lasten ja nuorten terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja vahvistetaan. Palveluiden ja hoidon porrastuksia ja asiakkaiden ohjautumista oikeisiin palveluihin selkeytetään. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta lisätään.

3. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin

Kehitetään ja vahvistetaan asiakasohjausta, palvelutarpeen arviointityöskentelyä sekä sosiaalityön muutostyöskentelyä. Vahvistetaan kotiin tarjottavien palvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta. Kehitetään ja vahvistetaan sijaishuoltoa sekä väkivaltatyötä, koulujen ja lasten arkiympäristöjen turvallisuutta.

4. Varmistamme, että palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö

Vahvistetaan asiakastarpeiden mukaista integraatiota keskeisillä yhdyspinnoilla ja laaditaan palvelupolkukuvaukset toimintatapojen selkeyttämiseksi. Palvelujen verkoston toimeenpanosuunnitelmaa edistetään strategian mukaisesti. Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden toteutumista seurataan systemaattisesti. Keskeisistä palvelukokonaisuuksista on tehty tuotantotapa-analyysit ja palvelut järjestetään niiden perusteella. Vahvistetaan tiedolla johtamista.

Aluehallitus käsittelee LANUPE2025-kehittämissuunnitelmaa, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sekä alueellista neuvolasuunnitelmaa kokouksessaan 30.3.2026 tai 13.4.2026.

Oheismateriaalina LANUPE2025-kehittämissuunnitelma, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja alueellinen neuvolasuunnitelma.

Ehdotus

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta päättää

1. merkitä LANUPE2025-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi ja
2. jatkotoimista lausunnon antamiseksi.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana palvelulinjajohtaja Titta Pelttaria. Valiokunta jakautui pienryhmiin työstämään lausuntoa.

Päätös

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta päätti

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi ja
 2. antaa lausuntonsa aiheesta 3.3.2026 mennessä.
-

Vammaisneuvosto, 18.02.2026, § 13

Valmistelijat / lisätiedot:

Titta Pelttari, PALVELULINJAOHTAJA LANUPE, titta.pelttari@pirha.fi

Aluevaltuusto päätti 26.1.2026 hyvinvointialueen strategiasta vuosille 2026-2029. Strategia sisältää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet sekä määrittää suunnan, periaatteet ja keskeisen sisällön hyvinvointialueen toiminnalle, kehittämiselle ja johtamiselle. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan toimintaa pitkällä aikajänteellä ohjaava LANUPE2035-kehittämissuunnitelma vastaa erityisesti hyvinvointialuestrategian kärjen Vaikuttavat palvelut tavoitekokonaisuuden alakokonaisuuteen Lapset ja nuoret saavat tukea oikeaan aikaan ja perheiden hyvinvointi vahvistuu.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisen pitkän aikavälin tavoitteena on asiakaslähtöinen ja kustannusvaikuttava palvelurakenne. Tavoitteena on, että lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys vahvistuvat ja sosiaalinen eriarvoisuus vähenee. Lisäksi tavoitellaan, että palveluiden jatkuvuus, saatavuus, laatu ja vaikuttavuus paranevat sekä kustannusten kasvua onnistutaan hillitsemään.

Palvelurakenteen uudistaminen ja palvelujen tuotanto- ja tarjontatavan modernisointi tämän päivän lapsiperheiden tarpeita vastaavaksi edellyttävät kokonaisvaltaista ja pitkällä aikajänteellä tehtävää systemaattista kehittämis- ja muutostyötä. LANUPE2035 kokoaa suunnitelman tämän toteuttamiseksi.

Lakisääteiset ja hyvinvointialueen valtuustolle samanaikaisesti päätöksentekoon tuotavat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 ja alueellinen neuvolasuunnitelma 2026-2029 tarkentavat ja konkretisoivat LANUPE2035-kehittämissuunnitelmaa meneillään olevalle valtuustokaudelle. Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma 2026-2029 on valmistelussa opetuksen järjestäjien kanssa ja tulee päätöksentekoon myöhemmässä vaiheessa. Suunnitelmissa on hyvin paljon samoja sisältöjä ja niillä on tiivis kytkös toisiinsa, joten tästä syystä valmistuneet suunnitelmat tuodaan samanaikaisesti käsittelyyn.

LANUPE2035-kehittämisohjelman laatiminen

Ohjelma on rakennettu palvelulinjan omana työnä ja sen kokoamisesta sekä toimittamisesta on vastannut suunnittelupäällikkö Marianne Aalto-Siirö. Valmistelu käynnistyi palvelulinjan johtoryhmässä alkuvuonna 2025 ja kevään aikana hahmoteltiin eri työryhmissä suunnitelman painopisteitä ja kehittämisen kärkiteemoja.

Ensimmäinen luonnos LANUPE2035 –suunnitelmasta laitettiin kaikkien palvelulinjojen ammattilaisille, muiden palvelulinjan johtoryhmille, strategian vastuualueelle sekä sivistysjohtajille kommentoitavaksi syksyllä 2025. Omalle henkilöstölle sekä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

sivistysjohtajille annettiin ohjelmaluonnoksesta laajempi esittely. Kirjalliset ja suulliset palautteet on huomioitu suunnitelman kärkiteemoissa.

Valmistelussa on käytetty pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyysien pohjana on lisäksi käytetty asiakastietodataa Pirhan omista tietojärjestelmistä. Pirkanmaan lapsiperheasukkaiden ajatuksia kysyttiin osana laajennettujen aukioloaikojen asukaskyselyä.

Valmistelua on tehty samaan aikaan lakisääteisten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja lastensuojelusuunnitelman, alueellisen neuvolasuunnitelman ja alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman uudistamisen kanssa.

Nykytilan kuvaus ja keskeiset haasteet

Väestöennusteen mukaan alaikäisten määrä vähenee maltillisesti. Lapsiperheiden keskittyminen kaupunkeihin vahvistuu ja maahanmuuttajien osuus kasvaa nopeasti Tampereella ja kaupunkiseudulla.

Väestökehityksen lisäksi palvelujen tarpeeseen vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa tapahtuvat muutokset. Valtaosa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin ja paremmin kuin aikaisemmin, mutta lasten ja nuorten hyvinvointierot ovat kasvaneet. Pienelle joukolle lapsia ja nuoria kasaantuu useita eri riskitekijöitä, jotka aiheuttavat palvelujen tarvetta. Lasten ja nuorten alkoholin ja huumeiden käyttö sekä tupakointi on yleisesti vähentynyt, mutta nuuskan ja sähkötupakan käyttö on korkealla tasolla. Ylipainoisten lasten ja nuorten määrä sekä vähäisesti nukkuvien ja liikuntaa harrastavien lasten ja nuorten osuus on korkealla tasolla.

Keskeinen haaste Pirkanmaalla on kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden suuri määrä. Toinen merkittävä haaste liittyy lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvuun sekä riittämättömiin päihdepalveluihin. Haasteet mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuudessa heijastuvat kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehittymiseen. Samanaikaisesti eri organisaatioissa lapsiin ja perheisiin kohdennettavat säästöt aiheuttavat riskin lasten ja perheiden hyvinvoinnille sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelujen tarpeen kasvulle. Henkilöstön hyvinvointivajeet ja vaihtuvuus sekä tietopohjan vaillinaisuus haastavat palvelujen järjestämistä.

Kehittämisen kärjet

LANUPE2035-kehittämissuunnitelma koostuu viidestä kehittämisen kärjestä, näiden alle kootuista osatavoitteista ja näitä tarkentavista toimenpidekokonaisuuksista. Tehtävän työn määrä on suuri ja työ toimenpidekokonaisuuksien käynnistyy porrastetusti. LANUPE2035-suunnitelmaa tarkennetaan ja päivitetään toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten myötä. Erityisesti tulevana vuosina tapahtuvat lainsäädäntöuudistukset voivat aiheuttaa merkittäviä tarkistamisen tarpeita erityisesti suunniteltuihin toimenpidekokonaisuuksiin ja niiden toteuttamiseen.

Kehittämisen kärjet sekä niiden keskeiset osatavoitteet ovat seuraavat:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

1. Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Neuvolatoiminnan kehittämisessä huomioidaan asiakastarpeet sekä vaikuttavuus. Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja sekä pikkulasten vanhempien ohjausta ja neuvontaa sekä vanhemmuuden tukemisen tapoja vahvistetaan.

2. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua

Opiskeluhuollon toiminnassa huomioidaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä muuttuvat tarpeet. Koulu- ja opiskeluikäisten lasten ja nuorten terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja vahvistetaan. Palveluiden ja hoidon porrastuksia ja asiakkaiden ohjautumista oikeisiin palveluihin selkeytetään. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta lisätään.

3. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin

Kehitetään ja vahvistetaan asiakasohjausta, palvelutarpeen arviointityöskentelyä sekä sosiaalityön muutostyöskentelyä. Vahvistetaan kotiin tarjottavien palvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta. Kehitetään ja vahvistetaan sijaishuoltoa sekä väkivaltatyötä, koulujen ja lasten arkiympäristöjen turvallisuutta.

4. Varmistamme, että palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö

Vahvistetaan asiakastarpeiden mukaista integraatiota keskeisillä yhdyspinnoilla ja laaditaan palvelupolkukuvaukset toimintatapojen selkeyttämiseksi. Palvelujen verkoston toimeenpanosuunnitelmaa edistetään strategian mukaisesti. Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden toteutumista seurataan systemaattisesti. Keskeisistä palvelukokonaisuuksista on tehty tuotantotapa-analyytit ja palvelut järjestetään niiden perusteella. Vahvistetaan tiedolla johtamista.

Aluehallitus käsittelee LANUPE2025-kehittämisohjelmaluonnosta, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sekä alueellista neuvolasuunnitelmaa kokouksessaan 30.3.2026 tai 13.4.2026.

Oheismateriaalina LANUPE2025-kehittämisohjelmaluonnos -esitysmateriaali, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja alueellinen neuvolasuunnitelmaluonnos.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. merkitä LANUPE2025-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi
2. jatkotoimista mahdollisen lausunnon antamiseksi.

Kokouskäsitely

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Puheenjohtaja Ilonen esitti, että vammaisneuvoston jäsenet kokoavat lausunnon valmistelua varten työryhmän. Työryhmä valmistelee lausuntoluonnoksen, joka tuodaan hyväksyttäväksi vammaisneuvoston seuraavaan kokoukseen 18.3.2026, lausuntoluonnosta mahdollisesti täydennetään kokouksessa. Puheenjohtaja tiedusteli ehdokkaita lausunnon valmistelutyöryhmään, ehdokkaiksi ilmoittautuivat Tino Taam-Katajisto, Kari Saarinen, Ulla Konkarikoski, Tanja Hakala ja Milla Ilonen. Hyväksyttiin yksimielisesti.

Vammaisneuvoston jäsen Eveliina Helpiölä saapui kokoukseen pykälän käsittelyn aikana.

Vammaisneuvoston jäsenet Kari Pajarinen, Riitta Palomäki, Arja Korvenranta poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi
 2. valmistella lausunnon, joka hyväksytään vammaisneuvoston seuraavassa kokouksessa.
-

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta, 19.02.2026, § 9

Valmistelijat / lisätiedot:

Titta Pelttari, PALVELULINJAOHTAJA LANUPE, titta.pelttari@pirha.fi

Aluevaltuusto päätti 26.1.2026 hyvinvointialueen strategiasta vuosille 2026-2029. Strategia sisältää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet sekä määrittää suunnan, periaatteet ja keskeisen sisällön hyvinvointialueen toiminnalle, kehittämiselle ja johtamiselle. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan toimintaa pitkällä aikajänteellä ohjaava LANUPE2035-kehittämissuunnitelma vastaa erityisesti hyvinvointialuestrategian kärjen Vaikuttavat palvelut tavoitekokonaisuuden alakokonaisuuteen Lapset ja nuoret saavat tukea oikeaan aikaan ja perheiden hyvinvointi vahvistuu.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisen pitkän aikavälin tavoitteena on asiakaslähtöinen ja kustannusvaikuttava palvelurakenne. Tavoitteena on, että lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys vahvistuvat ja sosiaalinen eriarvoisuus vähenee. Lisäksi tavoitellaan, että palveluiden jatkuvuus, saatavuus, laatu ja vaikuttavuus paranevat sekä kustannusten kasvua onnistutaan hillitsemään.

Palvelurakenteen uudistaminen ja palvelujen tuotanto- ja tarjontatavan modernisointi tämän päivän lapsiperheiden tarpeita vastaavaksi edellyttävät kokonaisvaltaista ja pitkällä aikajänteellä tehtävää systemaattista kehittämis- ja muutostyötä. LANUPE2035 kokoaa suunnitelman tämän toteuttamiseksi.

Lakisäätteiset ja hyvinvointialueen valtuustolle samanaikaisesti päätöksentekoon tuotavat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 ja alueellinen neuvolasuunnitelma 2026-2029 tarkentavat ja konkretisoivat LANUPE2035-

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

kehittämissuunnitelmaa meneillään olevalle valtuustokaudelle. Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma 2026-2029 on valmistelussa opetuksen järjestäjien kanssa ja tulee päätöksentekoon myöhemmässä vaiheessa. Suunnitelmissa on hyvin paljon samoja sisältöjä ja niillä on tiivis kytkös toisiinsa, joten tästä syystä valmistuneet suunnitelmat tuodaan samanaikaisesti käsittelyyn.

LANUPE2035-kehittämishojelman laatiminen

Ohjelma on rakennettu palvelulinjan omana työnä ja sen kokoamisesta sekä toimittamisesta on vastannut suunnittelupäällikkö Marianne Aalto-Siira. Valmistelu käynnistyi palvelulinjan johtoryhmässä alkuvuonna 2025 ja kevään aikana hahmoteltiin eri työryhmissä suunnitelman painopisteitä ja kehittämisen kärkiteemoja.

Ensimmäinen luonnos LANUPE2035 –suunnitelmasta laitettiin kaikkien palvelulinjojen ammattilaisille, muiden palvelulinjan johtoryhmille, strategian vastuualueelle sekä sivistysjohtajille kommentoitavaksi syksyllä 2025. Omalle henkilöstölle sekä sivistysjohtajille annettiin ohjelmaluonnoksesta laajempi esittely. Kirjalliset ja suulliset palautteet on huomioitu suunnitelman kärkiteemoissa.

Valmistelussa on käytetty pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyyseihin pohjana on lisäksi käytetty asiakastietodataa Pirkan omista tietojärjestelmistä. Pirkanmaan lapsiperheasukkaiden ajatuksia kysyttiin osana laajennettujen aukioloaikojen asukaskyselyä.

Valmistelua on tehty samaan aikaan lakisäätöjen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja lastensuojelusuunnitelman, alueellisen neuvolasuunnitelman ja alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman uudistamisen kanssa.

Nykytilan kuvaus ja keskeiset haasteet

Väestöennusteen mukaan alaikäisten määrä vähenee maltillisesti. Lapsiperheiden keskittyminen kaupunkeihin vahvistuu ja maahanmuuttajien osuus kasvaa nopeasti Tampereella ja kaupunkiseudulla.

Väestökehityksen lisäksi palvelujen tarpeeseen vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa tapahtuvat muutokset. Valtaosa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin ja paremmin kuin aikaisemmin, mutta lasten ja nuorten hyvinvointierot ovat kasvaneet. Pienelle joukolle lapsia ja nuoria kasaantuu useita eri riskitekijöitä, jotka aiheuttavat palvelujen tarvetta. Lasten ja nuorten alkoholin ja huumeiden käyttö sekä tupakointi on yleisesti vähentynyt, mutta nuuskan ja sähkötupakan käyttö on korkealla tasolla. Ylipainoisten lasten ja nuorten määrä sekä vähäisestä nukkuvien ja liikuntaa harrastavien lasten ja nuorten osuus on korkealla tasolla.

Keskeinen haaste Pirkanmaalla on kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden suuri määrä. Toinen merkittävä haaste liittyy lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvuun sekä riittämättömiin päihdepalveluihin. Haasteet mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuudessa heijastuvat kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehittymiseen. Samanaikaisesti eri organisaatioissa lapsiin ja perheisiin kohdennettavat säästöt aiheuttavat riskin lasten

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

ja perheiden hyvinvoinnille sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelujen tarpeen kasvulle. Henkilöstön hyvinvointivajeet ja vaihtuvuus sekä tietopohjan vaillinaisuus haastavat palvelujen järjestämistä.

Kehittämisen kärjet

LANUPE2035-kehittämissuunnitelma koostuu viidestä kehittämisen kärjestä, näiden alle kootuista osatavoitteista ja näitä tarkentavista toimenpidekokonaisuuksista. Tehtävän työn määrä on suuri ja työ toimenpidekokonaisuuksien käynnistyy porrastetusti. LANUPE2035-suunnitelmaa tarkennetaan ja päivitetään toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten myötä. Erityisesti tulevina vuosina tapahtuvat lainsäädäntöuudistukset voivat aiheuttaa merkittäviä tarkistamisen tarpeita erityisesti suunniteltuihin toimenpidekokonaisuuksiin ja niiden toteuttamiseen.

Kehittämisen kärjet sekä niiden keskeiset osatavoitteet ovat seuraavat:

1. Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Neuvolatoiminnan kehittämisessä huomioidaan asiakastarpeet sekä vaikuttavuus. Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja sekä pikkulasten vanhempien ohjausta ja neuvontaa sekä vanhemmuuden tukemisen tapoja vahvistetaan.

2. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua

Opiskeluhuollon toiminnassa huomioidaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä muuttuvat tarpeet. Koulu- ja opiskeluikäisten lasten ja nuorten terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja vahvistetaan. Palveluiden ja hoidon porrastuksia ja asiakkaiden ohjautumista oikeisiin palveluihin selkeytetään. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta lisätään.

3. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin

Kehitetään ja vahvistetaan asiakasohjausta, palvelutarpeen arviointityöskentelyä sekä sosiaalityön muutostyöskentelyä. Vahvistetaan kotiin tarjottavien palvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta. Kehitetään ja vahvistetaan sijaishuoltoa sekä väkivaltatyötä, koulujen ja lasten arkiympäristöjen turvallisuutta.

4. Varmistamme, että palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö

Vahvistetaan asiakastarpeiden mukaista integraatiota keskeisillä yhdyspinnoilla ja laaditaan palvelupolkukuvaukset toimintatapojen selkeyttämiseksi. Palvelujen verkoston toimeenpanosuunnitelmaa edistetään strategian mukaisesti. Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden toteutumista seurataan systemaattisesti. Keskeisistä palvelukokonaisuuksista on tehty tuotantotapa-analyysit ja palvelut järjestetään niiden perusteella. Vahvistetaan tiedolla johtamista.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aluehallitus käsittelee LANUPE2025-kehittämishjelmaluonnosta, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sekä alueellista neuvolasuunnitelmaa kokouksessaan 30.3.2026 tai 13.4.2026.

Oheismateriaalina LANUPE2035-kehittämishjelmaluonnos -esitysmateriaali, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointivointisuunnitelma ja alueellinen neuvolasuunnitelmaluonnos.

Ehdotus

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta päättää

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi
2. jatkotoimista mahdollisen lausunnon antamiseksi.

Kokouskäsitteily

Palvelulinjajohtaja Titta Pelttari oli kokouksessa vastaamassa valiokuntalaisten kysymyksiin ja huomioihin LANUPE2035 -kokonaisuuteen liittyen.

Valiokunnan kysymyksissä nousi esiin muun muassa päätösten ja tehtyjen ratkaisujen ennakkollisuus, jotta pysytään perässä perheiden arjen tilannekuvassa sekä kehittämissuunnitelman konkretia, jota kaivattiin avattavan enemmän esimerkiksi tekoälyn käytön suhteen. Keskustelussa teemoina nousi esiin myös lasten ja nuorten hyvinvoinnin perusasiat kuten kouluruokailu, Wilma-kirjaukset ja niiden käyttöoikeudet, lasten liikunnan vähyyys ja aikuisten vastuu lasten harrastuksista, nuorten myrkytystapaukset ja sen myötä esiin nousevat nuorten neuropsykiatriset taustat ja mielenterveysongelmat, huostaanottojen ja sijoitusten ennaltaehkäisy sekä konkreettiseen asiakastyöhön käytettävä aika, työn johtaminen, suunnitelmallisuus ja taustatyössä mahdollisesti hyödynnettävä tekoäly.

Valiokunnan puheenjohtaja Roope Lehto esitti, että valiokunnan puheenjohtajisto valmistelee lausunnon etukäteen toimitettujen kommenttien sekä kokouksessa käydyn keskustelun pohjalta. Lausunto toimitetaan valiokunnan jäsenille sähköisesti hyväksyttäväksi, jonka jälkeen lausunto toimitetaan tiedoksi valmisteluun. Lausunto merkitään tiedoksi seuraavan kokouksen yhteydessä ja julkaistaan ko. muistion liitteenä. Esitys hyväksyttiin.

Päätös

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta päätti

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi
 2. valtuuttaa puheenjohtajiston työstämään lausunnon annettujen kommenttien ja kokouksessa käydyn keskustelun pohjalta. Lausunto toimitetaan valmisteluun 2 viikon kuluessa.
-

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta, 17.03.2026, § 17

Valmistelijat / lisätiedot:

Elli Kyösti, SUUNNITTELIJA, elli.kyosti@pirha.fi

Liitteet

1 Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnan lausunto Lanupe2035 - kokonaisuudesta

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päätti 11.2.2026 § 8 valtuuttaa puheenjohtajiston työstämään lausunnon Lanupe2035 -kokonaisuudesta käydyn keskustelun pohjalta. Valiokunnan lausunto on hyväksytty sähköisesti ja toimitettu valmisteluun määräaikaan mennessä.

Liitteenä on ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnan lausunto Lanupe2035 -kokonaisuudesta.

Ehdotus

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää merkitä tiedoksi valiokunnan lausunnon Lanupe2035 -kokonaisuudesta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vammaisneuvosto, 18.03.2026, § 21

Valmistelijat / lisätiedot:

Johanna Sola, SUUNNITTELU PÄÄLLIKKÖ, johanna.sola@pirha.fi

Liitteet

1 Vammaisneuvoston lausunto LANUPE2035-kokonaisuudesta

Vammaisneuvosto päätti kokouksessaan 18.2.2026 valmistella lausunnon LANUPE2035 kokonaisuudesta.

Lausuntoluonnos esityslistan oheismateriaalina.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää hyväksyä LANUPE2035 lausunnon.

Kokouskäsitely

Pykälän käsittelyn jälkeen pidettiin kokoustauko klo 18:09-18:15.

Vammaisneuvoston jäsen Maya Støbakk poistui kokouksesta päätöksenteon jälkeen.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti hyväksyä LANUPE2035 lausunnon kokouksessa tehdyin muutoksin.

Nuorisovaltuusto, 19.03.2026, § 39

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Valmistelijat / lisätiedot:

Titta Pelttari, PALVELULINJAJOHTAJA LANUPE, titta.pelttari@pirha.fi

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston lausunto LANUPE kokonaisuudesta

Aluevaltuusto päätti 26.1.2026 hyvinvointialueen strategiasta vuosille 2026-2029. Strategia sisältää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet sekä määrittää suunnan, periaatteet ja keskeisen sisällön hyvinvointialueen toiminnalle, kehittämiselle ja johtamiselle. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan toimintaa pitkällä aikajänteellä ohjaava LANUPE2035-kehittämissuunnitelma vastaa erityisesti hyvinvointialuestrategian kärjen Vaikuttavat palvelut tavoitekokonaisuuden alakokonaisuuteen Lapset ja nuoret saavat tukea oikeaan aikaan ja perheiden hyvinvointi vahvistuu.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisen pitkän aikavälin tavoitteena on asiakaslähtöinen ja kustannusvaikuttava palvelurakenne. Tavoitteena on, että lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys vahvistuvat ja sosiaalinen eriarvoisuus vähenee. Lisäksi tavoitellaan, että palveluiden jatkuvuus, saatavuus, laatu ja vaikuttavuus paranevat sekä kustannusten kasvua onnistutaan hillitsemään.

Palvelurakenteen uudistaminen ja palvelujen tuotanto- ja tarjontatavan modernisointi tämän päivän lapsiperheiden tarpeita vastaavaksi edellyttävät kokonaisvaltaista ja pitkällä aikajänteellä tehtävää systemaattista kehittämis- ja muutostyötä. LANUPE2035 kokoaa suunnitelman tämän toteuttamiseksi.

Lakisäätteiset ja hyvinvointialueen valtuustolle samanaikaisesti päätöksentekoon tuotavat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 ja alueellinen neuvolasuunnitelma 2026-2029 tarkentavat ja konkretisoivat LANUPE2035-kehittämissuunnitelmaa meneillään olevalle valtuustokaudelle. Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma 2026-2029 on valmistelussa opetuksen järjestäjien kanssa ja tulee päätöksentekoon myöhemmässä vaiheessa. Suunnitelmissa on hyvin paljon samoja sisältöjä ja niillä on tiivis kytkös toisiinsa, joten tästä syystä valmistuneet suunnitelmat tuodaan samanaikaisesti käsittelyyn.

LANUPE2035-kehittämisohjelman laatiminen

Ohjelma on rakennettu palvelulinjan omana työnä ja sen kokoamisesta sekä toimittamisesta on vastannut suunnittelupäällikkö Marianne Aalto-Siira. Valmistelu käynnistyi palvelulinjan johtoryhmässä alkuvuonna 2025 ja kevään aikana hahmoteltiin eri työryhmissä suunnitelman painopisteitä ja kehittämisen kärkiteemoja.

Ensimmäinen luonnos LANUPE2035 -suunnitelmasta laitettiin kaikkien palvelulinjojen ammattilaisille, muiden palvelulinjan johtoryhmille, strategian vastuualueelle sekä sivistysjohtajille kommentoitavaksi syksyllä 2025. Omalle henkilöstölle sekä sivistysjohtajille annettiin ohjelmaluonnoksesta laajempi esittely. Kirjalliset ja suulliset palautteet on huomioitu suunnitelman kärkiteemoissa.

Valmistelussa on käytetty pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyysien pohjana on lisäksi käytetty asiakastietodataa Pirhan omista tietojärjestelmistä. Pirkanmaan lapsiperheasukkaiden ajatuksia kysyttiin osana laajennettujen aukioloaikojen asukaskyselyä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Valmistelua on tehty samaan aikaan lakisääteisten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja lastensuojelusuunnitelman, alueellisen neuvolasuunnitelman ja alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman uudistamisen kanssa.

Nykytilan kuvaus ja keskeiset haasteet

Väestöennusteen mukaan alaikäisten määrä vähenee maltillisesti. Lapsiperheiden keskittyminen kaupunkeihin vahvistuu ja maahanmuuttajien osuus kasvaa nopeasti Tampereella ja kaupunkiseudulla.

Väestökehityksen lisäksi palvelujen tarpeeseen vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa tapahtuvat muutokset. Valtaosa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin ja paremmin kuin aikaisemmin, mutta lasten ja nuorten hyvinvointierot ovat kasvaneet. Pienelle joukolle lapsia ja nuoria kasaantuu useita eri riskitekijöitä, jotka aiheuttavat palvelujen tarvetta. Lasten ja nuorten alkoholin ja huumeiden käyttö sekä tupakointi on yleisesti vähentynyt, mutta nuuskan ja sähkötupakan käyttö on korkealla tasolla. Ylipainoisten lasten ja nuorten määrä sekä vähäisesti nukkuvien ja liikuntaa harrastavien lasten ja nuorten osuus on korkealla tasolla.

Keskeinen haaste Pirkanmaalla on kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden suuri määrä. Toinen merkittävä haaste liittyy lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvuun sekä riittämättömiin päihdepalveluihin. Haasteet mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuudessa heijastuvat kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehittymiseen. Samanaikaisesti eri organisaatioissa lapsiin ja perheisiin kohdennettavat säästöt aiheuttavat riskin lasten ja perheiden hyvinvoinnille sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelujen tarpeen kasvulle. Henkilöstön hyvinvointivajeet ja vaihtuvuus sekä tietopohjan vaillinaisuus haastavat palvelujen järjestämistä.

Kehittämisen kärjet

LANUPE2035-kehittämissuunnitelma koostuu viidestä kehittämisen kärjestä, näiden alle kootuista osatavoitteista ja näitä tarkentavista toimenpidekokonaisuuksista. Tehtävän työn määrä on suuri ja työ toimenpidekokonaisuuksien käynnistyy porrastetusti. LANUPE2035-suunnitelmaa tarkennetaan ja päivitetään toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten myötä. Erityisesti tulevina vuosina tapahtuvat lainsäädäntöuudistukset voivat aiheuttaa merkittäviä tarkistamisen tarpeita erityisesti suunniteltuihin toimenpidekokonaisuuksiin ja niiden toteuttamiseen.

Kehittämisen kärjet sekä niiden keskeiset osatavoitteet ovat seuraavat:

1. Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Neuvolatoiminnan kehittämisessä huomioidaan asiakastarpeet sekä vaikuttavuus. Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja sekä pikkulasten vanhempien ohjausta ja neuvontaa sekä vanhemmuuden tukemisen tapoja vahvistetaan.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

2. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua

Opiskeluhuollon toiminnassa huomioidaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä muuttuvat tarpeet. Koulu- ja opiskeluikäisten lasten ja nuorten terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja vahvistetaan. Palveluiden ja hoidon porrastuksia ja asiakkaiden ohjautumista oikeisiin palveluihin selkeytetään. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta lisätään.

3. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin

Kehitetään ja vahvistetaan asiakasohjausta, palvelutarpeen arviointityöskentelyä sekä sosiaalityön muutostyöskentelyä. Vahvistetaan kotiin tarjottavien palvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta. Kehitetään ja vahvistetaan sijaishuoltoa sekä väkivaltatyötä, koulujen ja lasten arkiympäristöjen turvallisuutta.

4. Varmistamme, että palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö

Vahvistetaan asiakastarpeiden mukaista integraatiota keskeisillä yhdyspinnoilla ja laaditaan palvelupolkukuvaukset toimintatapojen selkeyttämiseksi. Palvelujen verkoston toimeenpanosuunnitelmaa edistetään strategian mukaisesti. Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden toteutumista seurataan systemaattisesti. Keskeisistä palvelukokonaisuuksista on tehty tuotantotapa-analyysejä ja palvelut järjestetään niiden perusteella. Vahvistetaan tiedolla johtamista.

Aluehallitus käsittelee LANUPE2025-kehittämishjelmaluonnosta, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sekä alueellista neuvolasuunnitelmaa kokouksessaan 30.3.2026 tai 13.4.2026.

Oheismateriaalina LANUPE2035-kehittämishjelmaluonnos -esitysmateriaali, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja alueellinen neuvolasuunnitelmaluonnos.

Ehdotus

Esittelijä: Helmi Salmelin, Nuorisovaltuuston puheenjohtaja

Nuorisovaltuusto päättää

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi
2. jatkotoimista mahdollisen lausunnon antamiseksi.

Kokouskäsitely

Kokouksessa käydyn keskustelun pohjalta puheenjohtaja Salmelin ehdotti, että nuorisovaltuusto sosiaali-, terveys- ja pelastustiimi koostaa kokouksen kommenttien pohjalta lausuntoluonnoksen, jonka puheenjohtajaneuvosto hyväksyy. Hyväksyttiin yksimielisesti.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Päätös

Nuorisovaltuusto päätti

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi
 2. valtuuttaa nuorisovaltuuston sosiaali-, terveys- ja pelastustiimin kokoamaan LANUPE2035 lausunnon
 3. valtuuttaa puheenjohtajaneuvoston hyväksymään lausunnon.
-

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta, 25.03.2026, § 18

Liitteet

1 Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunnan lausunto Lanupe2035 -kokonaisuudesta

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta päätti 17.2.2026 § 10 valtuuttaa puheenjohtajiston työstämään lausunnon Lanupe2035 -kokonaisuudesta käydyn keskustelun ja valiokunnan kirjausten pohjalta. Valiokunnan lausunto on hyväksytty sähköisesti ja toimitettu valmisteluun määräaikaan mennessä.

Liitteenä on lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunnan lausunto Lanupe2035 -kokonaisuudesta.

Ehdotus

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta päättää merkitä tiedoksi valiokunnan lausunnon Lanupe2035 -kokonaisuudesta.

Päätös

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta päätti merkitä tiedoksi valiokunnan lausunnon Lanupe2035 -kokonaisuudesta.

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta, 26.03.2026, § 17

Valmistelijat / lisätiedot:

Elli Kyösti, SUUNNITTELIJA, elli.kyosti@pirha.fi

Liitteet

1 Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnan lausunto Lanupe2035 -kokonaisuudesta Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta päätti kokouksessaan 19.2.2026 § 9 valtuuttaa puheenjohtajiston työstämään lausunnon Lanupe2035 -kokonaisuudesta etukäteen annettujen kommenttien ja kokouksessa käydyn keskustelun pohjalta. Valiokunnan lausunto on hyväksytty sähköisesti ja toimitettu valmisteluun 18.3.2026.

Liitteenä tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnan lausunto Lanupe2035 -kokonaisuudesta Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Ehdotus

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta päättää merkitä tiedoksi valiokunnan lausunnon Lanupe2035 -kokonaisuudesta Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Päätös

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta päätti merkitä tiedoksi valiokunnan lausunnon Lanupe2035 -kokonaisuudesta Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Aluehallitus, 25.05.2026, § 159

Valmistelijat / lisätiedot:

Titta Pelttari, PALVELULINJAOHTAJA LANUPE, titta.pelttari@pirha.fi

Liitteet

- 1 LANUPE2035 -kehittämishjelma_LOPULLINEN VERSIO
- 2 Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunnan lausunto Lanupe2035 -kokonaisuudesta
- 3 Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnan lausunto Lanupe2035 -kokonaisuudesta
- 4 Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnan lausunto Lanupe2035 -kokonaisuudesta Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan
- 5 Nuorisovaltuuston lausunto LANUPE kokonaisuudesta
- 6 Vammaisneuvoston lausunto LANUPE2035-kokonaisuudesta

Aluevaltuusto päätti 26.1.2026 hyvinvointialueen strategiasta vuosille 2026-2029. Strategia sisältää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet sekä määrittää suunnan, periaatteet ja keskeisen sisällön hyvinvointialueen toiminnalle, kehittämiselle ja johtamiselle. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan toimintaa pitkällä aikajänteellä ohjaava kehittämissuunnitelma LANUPE2035 vastaa erityisesti hyvinvointialuestrategian kärjen Vaikuttavat palvelut tavoitekokonaisuuden alakokonaisuuteen Lapset ja nuoret saavat tukea oikeaan aikaan ja perheiden hyvinvointi vahvistuu.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisen pitkän aikavälin ydintavoitteena on, että lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys vahvistuvat ja sosiaalinen eriarvoisuus vähenee. Asiakaslähtöisemmässä ja kustannusvaikuttavammassa palvelurakenteessa järjestettävien palveluiden jatkuvuus, saatavuus, laatu ja vaikuttavuus paranevat sekä kustannusten kasvua onnistutaan hillitsemään.

Palvelurakenteen uudistaminen ja palvelujen tuotanto- ja tarjontatavan modernisointi vastaamaan tämän päivän lapsiperheiden tarpeita edellyttää kokonaisvaltaista ja pitkällä aikajänteellä tehtävää systemaattista kehittämis- ja muutostyötä. LANUPE2035 kokoaa suunnitelman tämän toteuttamiseksi.

Ohjelman laatiminen

Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan pitkän aikajänteen kehittämissuunnitelman valmistelu käynnistyi palvelulinjan johtoryhmässä alkuvuonna 2025 ja kevään aikana hahmoteltiin eri työryhmissä suunnitelman painopisteitä ja kehittämisen kärkiteemoja.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Ensimmäinen luonnos LANUPE2035 –ohjelmasta laitettiin kaikkien palvelulinjojen ammattilaisille, muiden palvelulinjan johtoryhmille, strategian vastuualueelle sekä sivistysjohtajille kommentoitavaksi syksyllä 2025. Omalle henkilöstölle sekä sivistysjohtajille annettiin ohjelmaluonnoksesta laajempi esittely. Ohjelma oli lausuntokierroksella valiokunnissa ja vaikuttamistoimielimissä alkuvuodesta 2026. Kirjalliset ja suulliset palautteet on huomioitu ohjelman kärkiteemoissa.

Valmistelussa on käytetty pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyysien pohjana on lisäksi käytetty asiakastietodataa Pirhan omista tietojärjestelmistä. Pirkanmaan lapsiperheasukkaiden ajatuksia kysyttiin osana laajennettujen aukioloaikojen asukaskyselyä.

Nykytilan kuvaus ja keskeiset haasteet

Väestöennusteen mukaan alaikäisten määrä vähenee maltillisesti. Lapsiperheiden keskittyminen kaupunkeihin vahvistuu ja maahanmuuttajien osuus kasvaa nopeasti Tampereella ja kaupunkiseudulla.

Väestökehityksen lisäksi palvelujen tarpeeseen vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa tapahtuvat muutokset. Valtaosa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin ja paremmin kuin aikaisemmin, mutta lasten ja nuorten hyvinvointierot ovat kasvaneet. Pienelle joukolle lapsia ja nuoria kasaantuu useita eri riskitekijöitä, jotka aiheuttavat palvelujen tarvetta. Lasten ja nuorten alkoholin ja huumeiden käyttö sekä tupakointi on yleisesti vähentynyt, mutta nuuskan ja sähkötupakan käyttö on korkealla tasolla. Ylipainoisten lasten ja nuorten määrä sekä vähäisesti nukkuvien ja liikuntaa harrastavien lasten ja nuorten osuus on korkealla tasolla.

Keskeinen haaste Pirkanmaalla on kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden suuri määrä. Toinen merkittävä haaste liittyy lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvuun sekä riittämättömiin päihdepalveluihin. Haasteet mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuudessa heijastuvat kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehittymiseen.

Samanaikaisesti eri organisaatioissa lapsiin ja perheisiin kohdennettavat säästöt aiheuttavat riskin lasten ja perheiden hyvinvoinnille sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelujen tarpeen kasvulle. Henkilöstön hyvinvointivajeet ja vaihtuvuus sekä tietopohjan vaillinaisuus haastavat palvelujen järjestämistä.

Kehittämisen kärjet

LANUPE2035-kehittämisohjelma koostuu viidestä kehittämisen kärjestä, näiden alle kootuista osatavoitteista ja näitä tarkentavista toimenpidekokonaisuuksista. Tehtävän työn määrä on suuri ja työ toimenpidekokonaisuuksien käynnistyy porrastetusti. LANUPE2035-ohjelmaa tarkennetaan ja päivitetään toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten myötä. Erityisesti tulevana vuosina tapahtuvat lainsäädäntöuudistukset voivat aiheuttaa merkittäviä tarkistamisen tarpeita erityisesti suunniteltuihin toimenpidekokonaisuuksiin ja niiden toteuttamiseen.

Kehittämisen kärjet sekä niiden keskeiset osatavoitteet ovat seuraavat:

1. Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Neuvolatoiminnan kehittämisessä huomioidaan asiakastarpeet sekä vaikuttavuus. Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja sekä pikkulasten vanhempien ohjausta ja neuvontaa sekä vanhemmuuden tukemisen tapoja vahvistetaan.

2. Tuemme koulu- ja opiskeluikäisten lasten ja heidän vanhempiansa terveyttä, hyvinvointia ja vanhemmuutta

Opiskeluhuollon toiminnassa huomioidaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä muuttuvat tarpeet. Koulu- ja opiskeluikäisten lasten ja nuorten terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja vahvistetaan. Palveluiden ja hoidon porrastuksia ja asiakkaiden ohjautumista oikeisiin palveluihin selkeytetään. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta lisätään.

3. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua

Kehitetään ja vahvistetaan asiakasohjausta, palvelutarpeen/tuen tarpeen arviointityöskentelyä sekä sosiaalityön muutostyöskentelyä. Vahvistetaan kotiin tarjottavien palvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta. Kehitetään ja vahvistetaan sijaishuoltoa sekä väkivaltatyötä, koulujen ja lasten arkiympäristöjen turvallisuutta.

4. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin

Vahvistetaan asiakastarpeiden mukaista integraatiota keskeisillä yhdyspinnoilla ja laaditaan palvelupolkukuvaukset toimintatapojen selkeyttämiseksi. Palvelujen verkoston toimeenpanosuunnitelmaa edistetään strategian mukaisesti. Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden toteutumista seurataan systemaattisesti. Keskeisistä palvelukokonaisuuksista on tehty tuotantotapa-analysit ja palvelut järjestetään niiden perusteella. Vahvistetaan tiedolla johtamista.

5. Varmistamme, että palvelulinjalla työskentelevä ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö voi tehdä työnsä hyvin

Varmistetaan, että ammattilaisten työajankäytön fokus on asiakkaiden kanssa tehtävässä työssä ja että työntekijöiden hyvinvointi ja pysyvyys kohenee. Johtamiskäytänteillä ja seurannalla pyritään varmistamaan laadukas esihenkilötyö.

Liitteenä LANUPE2035-kehittämisohjelma sekä valiokuntien ja vaikuttamistoimielinten lausunnot.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy lasten, nuorten ja perheiden palvelujen pitkän aikajänteen kehittämisohjelman LANUPE2035.

Kokouskäsittely

Kokouksessa asiantuntijana palvelulinjajohtaja Titta Pelttari.

Päätös

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Päätösesitys hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta, § 8,11.02.2026

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta, § 10,17.02.2026

Vammaisneuvosto, § 13,18.02.2026

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta, § 9,19.02.2026

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta, § 17,17.03.2026

Vammaisneuvosto, § 21,18.03.2026

Nuorisovaltuusto, § 39,19.03.2026

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta, § 18,25.03.2026

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta, § 17,26.03.2026

Aluehallitus, § 160, 25.05.2026

§ 160

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 sekä alueellinen neuvolasuunnitelma 2026-2029

2873/2026

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta, 11.02.2026, § 8

Valmistelijat / lisätiedot:

Titta Pelttari, PALVELULINJAOHTAJA LANUPE, titta.pelttari@pirha.fi

Aluevaltuusto päätti 26.1.2026 hyvinvointialueen strategiasta vuosille 2026-2029. Strategia sisältää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet sekä määrittää suunnan, periaatteet ja keskeisen sisällön hyvinvointialueen toiminnalle, kehittämiselle ja johtamiselle. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan toimintaa pitkällä aikajänteellä ohjaava LANUPE2035-kehittämissuunnitelma vastaa erityisesti hyvinvointialuestrategian kärjen Vaikuttavat palvelut tavoitekokonaisuuden alakokonaisuuteen Lapset ja nuoret saavat tukea oikeaan aikaan ja perheiden hyvinvointi vahvistuu.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisen pitkän aikavälin tavoitteena on asiakaslähtöinen ja kustannusvaikuttava palvelurakenne. Tavoitteena on, että lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys vahvistuvat ja sosiaalinen eriarvoisuus vähenee. Lisäksi tavoitellaan, että palveluiden jatkuvuus, saatavuus, laatu ja vaikuttavuus paranevat sekä kustannusten kasvua onnistutaan hillitsemään.

Palvelurakenteen uudistaminen ja palvelujen tuotanto- ja tarjontatavan modernisointi tämän päivän lapsiperheiden tarpeita vastaavaksi edellyttävät kokonaisvaltaista ja pitkällä aikajänteellä tehtävää systemaattista kehittämis- ja muutostyötä. LANUPE2035 kokoaa suunnitelman tämän toteuttamiseksi.

Lakisäätöiset ja hyvinvointialueen valtuustolle samanaikaisesti päätöksentekoon tuotavat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 ja alueellinen neuvolasuunnitelma 2026-2029 tarkentavat ja konkretisoivat LANUPE2035-kehittämissuunnitelmaa meneillään olevalle valtuustokaudelle. Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma 2026-2029 on valmistelussa opetuksen järjestäjien kanssa ja tulee päätöksentekoon myöhemmässä vaiheessa. Suunnitelmissa on hyvin paljon samoja sisältöjä ja niillä on tiivis kytkös toisiinsa, joten tästä syystä valmistuneet suunnitelmat tuodaan samanaikaisesti käsittelyyn.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

LANUPE2035-kehittämishojelman laatiminen

Ohjelma on rakennettu palvelulinjan omana työnä ja sen kokoamisesta sekä toimittamisesta on vastannut suunnittelupäällikkö Marianne Aalto-Siirro. Valmistelu käynnistyi palvelulinjan johtoryhmässä alkuvuonna 2025 ja kevään aikana hahmoteltiin eri työryhmissä suunnitelman painopisteitä ja kehittämisen kärkiteemoja.

Ensimmäinen luonnos LANUPE2035 –suunnitelmasta laitettiin kaikkien palvelulinjojen ammattilaisille, muiden palvelulinjan johtoryhmille, strategian vastuualueelle sekä sivistysjohtajille kommentoitavaksi syksyllä 2025. Omalle henkilöstölle sekä sivistysjohtajille annettiin ohjelmaluonnoksesta laajempi esittely. Kirjalliset ja suulliset palautteet on huomioitu suunnitelman kärkiteemoissa.

Valmistelussa on käytetty pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyysien pohjana on lisäksi käytetty asiakastietodataa Pirhan omista tietojärjestelmistä. Pirkanmaan lapsiperheasukkaiden ajatuksia kysyttiin osana laajennettujen aukioloaikojen asukaskyselyä.

Valmistelua on tehty samaan aikaan lakisääteisten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja lastensuojelusuunnitelman, alueellisen neuvolasuunnitelman ja alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman uudistamisen kanssa.

Nykytilan kuvaus ja keskeiset haasteet

Väestöennusteen mukaan alaikäisten määrä vähenee maltillisesti. Lapsiperheiden keskittyminen kaupunkeihin vahvistuu ja maahanmuuttajien osuus kasvaa nopeasti Tampereella ja kaupunkiseudulla.

Väestökehityksen lisäksi palvelujen tarpeeseen vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa tapahtuvat muutokset. Valtaosa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin ja paremmin kuin aikaisemmin, mutta lasten ja nuorten hyvinvointierot ovat kasvaneet. Pienelle joukolle lapsia ja nuoria kasaantuu useita eri riskitekijöitä, jotka aiheuttavat palvelujen tarvetta. Lasten ja nuorten alkoholin ja huumeiden käyttö sekä tupakointi on yleisesti vähentynyt, mutta nuuskan ja sähkötupakan käyttö on korkealla tasolla. Ylipainoisten lasten ja nuorten määrä sekä vähäisesti nukkuvien ja liikuntaa harrastavien lasten ja nuorten osuus on korkealla tasolla.

Keskeinen haaste Pirkanmaalla on kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden suuri määrä. Toinen merkittävä haaste liittyy lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvuun sekä riittämättömiin päihdepalveluihin. Haasteet mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuudessa heijastuvat kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehittymiseen. Samanaikaisesti eri organisaatioissa lapsiin ja perheisiin kohdennettavat säästöt aiheuttavat riskin lasten ja perheiden hyvinvoinnille sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelujen tarpeen kasvulle. Henkilöstön hyvinvointivajeet ja vaihtuvuus sekä tietopohjan vaillinaisuus haastavat palvelujen järjestämistä.

Kehittämisen kärjet

LANUPE2035-kehittämissuunnitelma koostuu viidestä kehittämisen kärjestä, näiden alle kootuista osatavoitteista ja näitä tarkentavista toimenpidekokonaisuuksista.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Tehtävän työn määrä on suuri ja työ toimenpidekokonaisuuksien käynnistyy porrastetusti. LANUPE2035-suunnitelmaa tarkennetaan ja päivitetään toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten myötä. Erityisesti tulevina vuosina tapahtuvat lainsäädäntöuudistukset voivat aiheuttaa merkittäviä tarkistamisen tarpeita erityisesti suunniteltuihin toimenpidekokonaisuuksiin ja niiden toteuttamiseen.

Kehittämisen kärjet sekä niiden keskeiset osatavoitteet ovat seuraavat:

1. Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Neuvolatoiminnan kehittämisessä huomioidaan asiakastarpeet sekä vaikuttavuus. Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja sekä pikkulasten vanhempien ohjausta ja neuvontaa sekä vanhemmuuden tukemisen tapoja vahvistetaan.

2. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua

Opiskeluhuollon toiminnassa huomioidaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä muuttuvat tarpeet. Koulu- ja opiskeluikäisten lasten ja nuorten terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja vahvistetaan. Palveluiden ja hoidon porrastuksia ja asiakkaiden ohjautumista oikeisiin palveluihin selkeytetään. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta lisätään.

3. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin

Kehitetään ja vahvistetaan asiakasohjausta, palvelutarpeen arviointityöskentelyä sekä sosiaalityön muutostyöskentelyä. Vahvistetaan kotiin tarjottavien palvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta. Kehitetään ja vahvistetaan sijaishuoltoa sekä väkivaltatyötä, koulujen ja lasten arkiympäristöjen turvallisuutta.

4. Varmistamme, että palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö

Vahvistetaan asiakastarpeiden mukaista integraatiota keskeisillä yhdyspinnoilla ja laaditaan palvelupolkukuvaukset toimintatapojen selkeyttämiseksi. Palvelujen verkoston toimeenpanosuunnitelmaa edistetään strategian mukaisesti. Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden toteutumista seurataan systemaattisesti. Keskeisistä palvelukokonaisuuksista on tehty tuotantotapa-analyytit ja palvelut järjestetään niiden perusteella. Vahvistetaan tiedolla johtamista.

Aluehallitus käsittelee LANUPE2025-kehittämisohjelmaluonnosta, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä alueellista neuvolasuunnitelmaa kokouksessaan 30.3.2026 tai 13.4.2026.

Oheismateriaalina LANUPE2035-kehittämisohjelmaluonnos, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja alueellinen neuvolasuunnitelmaluonnos (ei-julkinen).

Ehdotus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi ja
2. kokouksessa jatkotoimista mahdollisen lausunnon antamiseksi.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana palvelulinjajohtaja Titta Pelttaria.

Valiokunta keskusteli Lanupe2035 -kehittämissuunnitelmakokonaisuudesta, jota pidettiin monilta osin hyvänä. Valiokunta keskusteli monikulttuurisuuden huomioimisesta lasten, nuorten ja perheiden palveluissa, selkeästä palveluviestinnästä maahanmuuttajille sekä työntekijöiden kulttuuriosaamisen vahvistamisesta. Valiokunta nosti esiin lasten ja nuorten kasvavat paineet sekä ilmiöt, jotka heikentävät erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten hyvinvointia. Pohdittiin myös, miten palvelujärjestelmä voisi tunnistaa haitalliset ilmiöt aiemmin ja tavoittaa niitä kokevat nuoret oikea-aikaisesti.

Valiokunta keskusteli marginaalissa elävien nuorten tilanteista, muun muassa itsetuhoisuudesta ja kodin ulkopuolelle tehtävien sijoitusten taustatekijöistä. Huolta herättivät nuorisopsykiatrian haasteet, nuorten uloskirjaaminen vaikeissa tilanteissa, asunnottomat nuoret sekä se, tunnistetaanko haavoittuvat ryhmät riittävän hyvin. Samalla todettiin, että aikuisten palveluiden toimivuus ja hyvinvointi heijastuvat merkittävästi lasten hyvinvointiin.

Valiokunta keskusteli rahoituksen kohdentamisesta ennaltaehkäisevään työhön sekä erityisesti nepsy-perheiden oikea-aikaisesta ja vaikuttavasta tuesta, jonka koetaan usein jäävän riittämättömäksi. Yhteistyötä kuntien ja järjestöjen kanssa ennaltaehkäisevien palveluiden toteuttamisessa pidettiin tärkeänä. Myös muiden hyvinvointialueiden mallien hyödyntäminen palveluissa ja vanhemmuuden oikeanlainen tukeminen nousivat esiin valiokunnan keskustelussa. Valiokunta nosti esiin myös nuorten kuulemisen ja osallistumisen tärkeyden palvelujen kehittämisessä.

Kuntayhteistyön vahvistamistarpeet nousivat esiin, ja todettiin, että Pirha olisi voinut hyödyntää laajemmin kuntien toimivia käytäntöjä lasten ja nuorten palveluissa. Neuvolasuunnitelmassa vammaisten lasten ja perheiden tarpeiden huomiointi nähtiin myönteisenä, mutta ensitiedon jälkeistä tukea sekä yhteistyötä järjestöjen kanssa tulisi vahvistaa. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta keskusteltiin neuvoloiden esteettömyyden kartoittamisesta, vammaisten äitien apuvälineistä sekä siitä, missä vaiheessa vammaissosiaalityön vastuu alkaa.

Valiokunta keskusteli myös sairaala- ja kuntakoulujen yhteistyön sujuvuudesta ja välttämättömästä tietojenvaihdosta kotiuttamistilanteissa, ja sen merkityksestä lasten ja nuorten tuen jatkuvuudelle. Lisäksi valiokunta keskusteli isovanhempien ja vanhemman sukupolven tärkeästä roolista lasten kasvatuksen tukena sekä järjestöjen keskeisestä merkityksestä perheiden tukemisessa.

Valiokunnan jäsen Nina Lindberg poistui pykälän käsittelyn aikana kokouksesta.

Päätös

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Ikäntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päätti

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi ja
 2. antaa lausuntonsa LANUPE2035 -kokonaisuudesta 25.2.2026 mennessä.
-

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta, 17.02.2026, § 10

Valmistelijat / lisätiedot:

Titta Pelttari, PALVELULINJAOHTAJA LANUPE, titta.pelttari@pirha.fi

Aluevaltuusto päätti 26.1.2026 hyvinvointialueen strategiasta vuosille 2026-2029. Strategia sisältää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet sekä määrittää suunnan, periaatteet ja keskeisen sisällön hyvinvointialueen toiminnalle, kehittämiselle ja johtamiselle. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan toimintaa pitkällä aikajänteellä ohjaava LANUPE2035-kehittämissuunnitelma vastaa erityisesti hyvinvointialuestrategian kärjen Vaikuttavat palvelut tavoitekokonaisuuden alakokonaisuuteen Lapset ja nuoret saavat tukea oikeaan aikaan ja perheiden hyvinvointi vahvistuu.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisen pitkän aikavälin tavoitteena on asiakaslähtöinen ja kustannusvaikuttava palvelurakenne. Tavoitteena on, että lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys vahvistuvat ja sosiaalinen eriarvoisuus vähenee. Lisäksi tavoitellaan, että palveluiden jatkuvuus, saatavuus, laatu ja vaikuttavuus paranevat sekä kustannusten kasvua onnistutaan hillitsemään.

Palvelurakenteen uudistaminen ja palvelujen tuotanto- ja tarjontatavan modernisointi tämän päivän lapsiperheiden tarpeita vastaavaksi edellyttävät kokonaisvaltaista ja pitkällä aikajänteellä tehtävää systemaattista kehittämis- ja muutostyötä. LANUPE2035 kokoaa suunnitelman tämän toteuttamiseksi.

Lakisääteiset ja hyvinvointialueen valtuustolle samanaikaisesti päätöksentekoon tuotavat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 ja alueellinen neuvolasuunnitelma 2026-2029 tarkentavat ja konkretisoivat LANUPE2035-kehittämissuunnitelmaa meneillään olevalle valtuustokaudelle. Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma 2026-2029 on valmistelussa opetuksen järjestäjien kanssa ja tulee päätöksentekoon myöhemmässä vaiheessa. Suunnitelmissa on hyvin paljon samoja sisältöjä ja niillä on tiivis kytkös toisiinsa, joten tästä syystä valmistuneet suunnitelmat tuodaan samanaikaisesti käsittelyyn.

LANUPE2035-kehittämisohjelman laatiminen

Ohjelma on rakennettu palvelulinjan omana työnä ja sen kokoamisesta sekä toimittamisesta on vastannut suunnittelupäällikkö Marianne Aalto-Siirö. Valmistelu käynnistyi palvelulinjan johtoryhmässä alkuvuonna 2025 ja kevään aikana hahmoteltiin eri työryhmissä suunnitelman painopisteitä ja kehittämisen kärkiteemoja.

Ensimmäinen luonnos LANUPE2035 –suunnitelmasta laitettiin kaikkien palvelulinjojen ammattilaisille, muiden palvelulinjan johtoryhmille, strategian vastuualueelle sekä sivistysjohtajille kommentoitavaksi syksyllä 2025. Omalle henkilöstölle sekä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

sivistysjohtajille annettiin ohjelmaluonnoksesta laajempi esittely. Kirjalliset ja suulliset palautteet on huomioitu suunnitelman kärkiteemoissa.

Valmistelussa on käytetty pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyysien pohjana on lisäksi käytetty asiakastietodataa Pirhan omista tietojärjestelmistä. Pirkanmaan lapsiperheasukkaiden ajatuksia kysyttiin osana laajennettujen aukioloaikojen asukaskyselyä.

Valmistelua on tehty samaan aikaan lakisääteisten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja lastensuojelusuunnitelman, alueellisen neuvolasuunnitelman ja alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman uudistamisen kanssa.

Nykytilan kuvaus ja keskeiset haasteet

Väestöennusteen mukaan alaikäisten määrä vähenee maltillisesti. Lapsiperheiden keskittyminen kaupunkeihin vahvistuu ja maahanmuuttajien osuus kasvaa nopeasti Tampereella ja kaupunkiseudulla.

Väestökehityksen lisäksi palvelujen tarpeeseen vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa tapahtuvat muutokset. Valtaosa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin ja paremmin kuin aikaisemmin, mutta lasten ja nuorten hyvinvointierot ovat kasvaneet. Pienelle joukolle lapsia ja nuoria kasaantuu useita eri riskitekijöitä, jotka aiheuttavat palvelujen tarvetta. Lasten ja nuorten alkoholin ja huumeiden käyttö sekä tupakointi on yleisesti vähentynyt, mutta nuuskan ja sähkötupakan käyttö on korkealla tasolla. Ylipainoisten lasten ja nuorten määrä sekä vähäisesti nukkuvien ja liikuntaa harrastavien lasten ja nuorten osuus on korkealla tasolla.

Keskeinen haaste Pirkanmaalla on kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden suuri määrä. Toinen merkittävä haaste liittyy lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvuun sekä riittämättömiin päihdepalveluihin. Haasteet mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuudessa heijastuvat kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehittymiseen. Samanaikaisesti eri organisaatioissa lapsiin ja perheisiin kohdennettavat säästöt aiheuttavat riskin lasten ja perheiden hyvinvoinnille sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelujen tarpeen kasvulle. Henkilöstön hyvinvointivajeet ja vaihtuvuus sekä tietopohjan vaillinaisuus haastavat palvelujen järjestämistä.

Kehittämisen kärjet

LANUPE2035-kehittämissuunnitelma koostuu viidestä kehittämisen kärjestä, näiden alle kootuista osatavoitteista ja näitä tarkentavista toimenpidekokonaisuuksista. Tehtävän työn määrä on suuri ja työ toimenpidekokonaisuuksien käynnistyy porrastetusti. LANUPE2035-suunnitelmaa tarkennetaan ja päivitetään toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten myötä. Erityisesti tulevana vuosina tapahtuvat lainsäädäntöuudistukset voivat aiheuttaa merkittäviä tarkistamisen tarpeita erityisesti suunniteltuihin toimenpidekokonaisuuksiin ja niiden toteuttamiseen.

Kehittämisen kärjet sekä niiden keskeiset osatavoitteet ovat seuraavat:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

1. Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Neuvolatoiminnan kehittämisessä huomioidaan asiakastarpeet sekä vaikuttavuus. Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja sekä pikkulasten vanhempien ohjausta ja neuvontaa sekä vanhemmuuden tukemisen tapoja vahvistetaan.

2. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua

Opiskeluhuollon toiminnassa huomioidaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä muuttuvat tarpeet. Koulu- ja opiskeluikäisten lasten ja nuorten terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja vahvistetaan. Palveluiden ja hoidon porrastuksia ja asiakkaiden ohjautumista oikeisiin palveluihin selkeytetään. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta lisätään.

3. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin

Kehitetään ja vahvistetaan asiakasohjausta, palvelutarpeen arviointityöskentelyä sekä sosiaalityön muutostyöskentelyä. Vahvistetaan kotiin tarjottavien palvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta. Kehitetään ja vahvistetaan sijaishuoltoa sekä väkivaltatyötä, koulujen ja lasten arkiympäristöjen turvallisuutta.

4. Varmistamme, että palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö

Vahvistetaan asiakastarpeiden mukaista integraatiota keskeisillä yhdyspinoilla ja laaditaan palvelupolkukuvaukset toimintatapojen selkeyttämiseksi. Palvelujen verkoston toimeenpanosuunnitelmaa edistetään strategian mukaisesti. Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden toteutumista seurataan systemaattisesti. Keskeisistä palvelukokonaisuuksista on tehty tuotantotapa-analyytit ja palvelut järjestetään niiden perusteella. Vahvistetaan tiedolla johtamista.

Aluehallitus käsittelee LANUPE2025-kehittämissuunnitelmaa, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sekä alueellista neuvolasuunnitelmaa kokouksessaan 30.3.2026 tai 13.4.2026.

Oheismateriaalina LANUPE2025-kehittämissuunnitelma, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja alueellinen neuvolasuunnitelma.

Ehdotus

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta päättää

1. merkitä LANUPE2025-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi ja
2. jatkotoimista lausunnon antamiseksi.

Kokouskäsitely

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Kuultiin asiantuntijana palvelulinjajohtaja Titta Pelttaria. Valiokunta jakautui pienryhmiin työstämään lausuntoa.

Päätös

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta päätti

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi ja
 2. antaa lausuntonsa aiheesta 3.3.2026 mennessä.
-

Vammaisneuvosto, 18.02.2026, § 13

Valmistelijat / lisätiedot:

Titta Pelttari, PALVELULINJAOHTAJA LANUPE, titta.pelttari@pirha.fi

Aluevaltuusto päätti 26.1.2026 hyvinvointialueen strategiasta vuosille 2026-2029. Strategia sisältää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet sekä määrittää suunnan, periaatteet ja keskeisen sisällön hyvinvointialueen toiminnalle, kehittämiselle ja johtamiselle. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan toimintaa pitkällä aikajänteellä ohjaava LANUPE2035-kehittämissuunnitelma vastaa erityisesti hyvinvointialuestrategian kärjen Vaikuttavat palvelut tavoitekokonaisuuden alakokonaisuuteen Lapset ja nuoret saavat tukea oikeaan aikaan ja perheiden hyvinvointi vahvistuu.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisen pitkän aikavälin tavoitteena on asiakaslähtöinen ja kustannusvaikuttava palvelurakenne. Tavoitteena on, että lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys vahvistuvat ja sosiaalinen eriarvoisuus vähenee. Lisäksi tavoitellaan, että palveluiden jatkuvuus, saatavuus, laatu ja vaikuttavuus paranevat sekä kustannusten kasvua onnistutaan hillitsemään.

Palvelurakenteen uudistaminen ja palvelujen tuotanto- ja tarjontatavan modernisointi tämän päivän lapsiperheiden tarpeita vastaavaksi edellyttävät kokonaisvaltaista ja pitkällä aikajänteellä tehtävää systemaattista kehittämis- ja muutostyötä. LANUPE2035 kokoaa suunnitelman tämän toteuttamiseksi.

Lakisääteiset ja hyvinvointialueen valtuustolle samanaikaisesti päätöksentekoon tuotavat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 ja alueellinen neuvolasuunnitelma 2026-2029 tarkentavat ja konkretisoivat LANUPE2035-kehittämissuunnitelmaa meneillään olevalle valtuustokaudelle. Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma 2026-2029 on valmistelussa opetuksen järjestäjien kanssa ja tulee päätöksentekoon myöhemmässä vaiheessa. Suunnitelmissa on hyvin paljon samoja sisältöjä ja niillä on tiivis kytkös toisiinsa, joten tästä syystä valmistuneet suunnitelmat tuodaan samanaikaisesti käsittelyyn.

LANUPE2035-kehittämisohjelman laatiminen

Ohjelma on rakennettu palvelulinjan omana työnä ja sen kokoamisesta sekä toimittamisesta on vastannut suunnittelupäällikkö Marianne Aalto-Siira. Valmistelu käynnistyi palvelulinjan johtoryhmässä alkuvuonna 2025 ja kevään aikana hahmoteltiin eri työryhmissä suunnitelman painopisteitä ja kehittämisen kärkiteemoja.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Ensimmäinen luonnos LANUPE2035 –suunnitelmasta laitettiin kaikkien palvelulinjojen ammattilaisille, muiden palvelulinjan johtoryhmille, strategian vastuualueelle sekä sivistysjohtajille kommentoitavaksi syksyllä 2025. Omalle henkilöstölle sekä sivistysjohtajille annettiin ohjelmaluonnoksesta laajempi esittely. Kirjalliset ja suulliset palautteet on huomioitu suunnitelman kärkiteemoissa.

Valmistelussa on käytetty pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyyysien pohjana on lisäksi käytetty asiakastietodataa Pirhan omista tietojärjestelmistä. Pirkanmaan lapsiperheasukkaiden ajatuksia kysyttiin osana laajennettujen aukioloaikojen asukaskyselyä.

Valmistelua on tehty samaan aikaan lakisääteisten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja lastensuojelusuunnitelman, alueellisen neuvolasuunnitelman ja alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman uudistamisen kanssa.

Nykytilan kuvaus ja keskeiset haasteet

Väestöennusteen mukaan alaikäisten määrä vähenee maltillisesti. Lapsiperheiden keskittyminen kaupunkeihin vahvistuu ja maahanmuuttajien osuus kasvaa nopeasti Tampereella ja kaupunkiseudulla.

Väestökehityksen lisäksi palvelujen tarpeeseen vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa tapahtuvat muutokset. Valtaosa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin ja paremmin kuin aikaisemmin, mutta lasten ja nuorten hyvinvointierot ovat kasvaneet. Pienelle joukolle lapsia ja nuoria kasaantuu useita eri riskitekijöitä, jotka aiheuttavat palvelujen tarvetta. Lasten ja nuorten alkoholin ja huumeiden käyttö sekä tupakointi on yleisesti vähentynyt, mutta nuuskan ja sähkötupakan käyttö on korkealla tasolla. Ylipainoisten lasten ja nuorten määrä sekä vähäisesti nukkuvien ja liikuntaa harrastavien lasten ja nuorten osuus on korkealla tasolla.

Keskeinen haaste Pirkanmaalla on kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden suuri määrä. Toinen merkittävä haaste liittyy lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvuun sekä riittämättömiin päihdepalveluihin. Haasteet mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuudessa heijastuvat kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehittymiseen. Samanaikaisesti eri organisaatioissa lapsiin ja perheisiin kohdennettavat säästöt aiheuttavat riskin lasten ja perheiden hyvinvoinnille sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelujen tarpeen kasvulle. Henkilöstön hyvinvointivajeet ja vaihtuvuus sekä tietopohjan vaillinaisuus haastavat palvelujen järjestämistä.

Kehittämisen kärjet

LANUPE2035-kehittämissuunnitelma koostuu viidestä kehittämisen kärjestä, näiden alle kootuista osatavoitteista ja näitä tarkentavista toimenpidekokonaisuuksista. Tehtävän työn määrä on suuri ja työ toimenpidekokonaisuuksien käynnistyy porrastetusti. LANUPE2035-suunnitelmaa tarkennetaan ja päivitetään toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten myötä. Erityisesti tulevina vuosina tapahtuvat lainsäädäntöuudistukset voivat aiheuttaa merkittäviä tarkistamisen tarpeita erityisesti suunniteltuihin toimenpidekokonaisuuksiin ja niiden toteuttamiseen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Kehittämisen kärjet sekä niiden keskeiset osatavoitteet ovat seuraavat:

1. Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Neuvolatoiminnan kehittämisessä huomioidaan asiakastarpeet sekä vaikuttavuus. Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja sekä pikkulasten vanhempien ohjausta ja neuvontaa sekä vanhemmuuden tukemisen tapoja vahvistetaan.

2. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua

Opiskeluhuollon toiminnassa huomioidaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä muuttuvat tarpeet. Koulu- ja opiskeluikäisten lasten ja nuorten terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja vahvistetaan. Palveluiden ja hoidon porrastuksia ja asiakkaiden ohjautumista oikeisiin palveluihin selkeytetään. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta lisätään.

3. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin

Kehitetään ja vahvistetaan asiakasohjausta, palvelutarpeen arviointityöskentelyä sekä sosiaalityön muutostyöskentelyä. Vahvistetaan kotiin tarjottavien palvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta. Kehitetään ja vahvistetaan sijaishuoltoa sekä väkivaltatyötä, koulujen ja lasten arkiympäristöjen turvallisuutta.

4. Varmistamme, että palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö

Vahvistetaan asiakastarpeiden mukaista integraatiota keskeisillä yhdyspinnoilla ja laaditaan palvelupolkukuvaukset toimintatapojen selkeyttämiseksi. Palvelujen verkoston toimeenpanosuunnitelmaa edistetään strategian mukaisesti. Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden toteutumista seurataan systemaattisesti. Keskeisistä palvelukokonaisuuksista on tehty tuotantotapa-analyysit ja palvelut järjestetään niiden perusteella. Vahvistetaan tiedolla johtamista.

Aluehallitus käsittelee LANUPE2025-kehittämisohjelmaluonnosta, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sekä alueellista neuvolasuunnitelmaa kokouksessaan 30.3.2026 tai 13.4.2026.

Oheismateriaalina LANUPE2035-kehittämisohjelmaluonnos -esitysmateriaali, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja alueellinen neuvolasuunnitelmaluonnos.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi
2. jatkotoimista mahdollisen lausunnon antamiseksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Kokouskäsitely

Puheenjohtaja Ilonen esitti, että vammaisneuvoston jäsenet kokoavat lausunnon valmistelua varten työryhmän. Työryhmä valmistelee lausuntoluonnoksen, joka tuodaan hyväksyttäväksi vammaisneuvoston seuraavaan kokoukseen 18.3.2026, lausuntoluonnosta mahdollisesti täydennetään kokouksessa. Puheenjohtaja tiedusteli ehdokkaita lausunnon valmistelutyöryhmään, ehdokkaiksi ilmoittautuivat Tino Taam-Katajisto, Kari Saarinen, Ulla Konkarikoski, Tanja Hakala ja Milla Ilonen. Hyväksyttiin yksimielisesti.

Vammaisneuvoston jäsen Eveliina Helpiölä saapui kokoukseen pykälän käsittelyn aikana.

Vammaisneuvoston jäsenet Kari Pajarinen, Riitta Palomäki, Arja Korvenranta poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi
2. valmistella lausunnon, joka hyväksytään vammaisneuvoston seuraavassa kokouksessa.

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta, 19.02.2026, § 9

Valmistelijat / lisätiedot:

Titta Pelttari, PALVELULINJAOHTAJA LANUPE, titta.pelttari@pirha.fi

Aluevaltuusto päätti 26.1.2026 hyvinvointialueen strategiasta vuosille 2026-2029. Strategia sisältää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet sekä määrittää suunnan, periaatteet ja keskeisen sisällön hyvinvointialueen toiminnalle, kehittämiselle ja johtamiselle. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan toimintaa pitkällä aikajänteellä ohjaava LANUPE2035-kehittämissuunnitelma vastaa erityisesti hyvinvointialuestrategian kärjen Vaikuttavat palvelut tavoitekokonaisuuden alakokonaisuuteen Lapset ja nuoret saavat tukea oikeaan aikaan ja perheiden hyvinvointi vahvistuu.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisen pitkän aikavälin tavoitteena on asiakaslähtöinen ja kustannusvaikuttava palvelurakenne. Tavoitteena on, että lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys vahvistuvat ja sosiaalinen eriarvoisuus vähenee. Lisäksi tavoitellaan, että palveluiden jatkuvuus, saatavuus, laatu ja vaikuttavuus paranevat sekä kustannusten kasvua onnistutaan hillitsemään.

Palvelurakenteen uudistaminen ja palvelujen tuotanto- ja tarjontatavan modernisointi tämän päivän lapsiperheiden tarpeita vastaavaksi edellyttävät kokonaisvaltaista ja pitkällä aikajänteellä tehtävää systemaattista kehittämis- ja muutostyötä. LANUPE2035 kokoaa suunnitelman tämän toteuttamiseksi.

Lakisääteiset ja hyvinvointialueen valtuustolle samanaikaisesti päätöksentekoon tuotavat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 ja alueellinen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

neuvolasuunnitelma 2026-2029 tarkentavat ja konkretisoivat LANUPE2035-kehittämissuunnitelmaa meneillään olevalle valtuustokaudelle. Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma 2026-2029 on valmistelussa opetuksen järjestäjien kanssa ja tulee päätöksentekoon myöhemmässä vaiheessa. Suunnitelmissa on hyvin paljon samoja sisältöjä ja niillä on tiivis kytkös toisiinsa, joten tästä syystä valmistuneet suunnitelmat tuodaan samanaikaisesti käsittelyyn.

LANUPE2035-kehittämisohjelman laatiminen

Ohjelma on rakennettu palvelulinjan omana työnä ja sen kokoamisesta sekä toimittamisesta on vastannut suunnittelupäällikkö Marianne Aalto-Siira. Valmistelu käynnistyi palvelulinjan johtoryhmässä alkuvuonna 2025 ja kevään aikana hahmoteltiin eri työryhmissä suunnitelman painopisteitä ja kehittämisen kärkiteemoja.

Ensimmäinen luonnos LANUPE2035 -suunnitelmasta laitettiin kaikkien palvelulinjojen ammattilaisille, muiden palvelulinjan johtoryhmille, strategian vastuualueelle sekä sivistysjohtajille kommentoitavaksi syksyllä 2025. Omalle henkilöstölle sekä sivistysjohtajille annettiin ohjelmaluonnoksesta laajempi esittely. Kirjalliset ja suulliset palautteet on huomioitu suunnitelman kärkiteemoissa.

Valmistelussa on käytetty pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyysien pohjana on lisäksi käytetty asiakastietodataa Pirhan omista tietojärjestelmistä. Pirkanmaan lapsiperheasukkaiden ajatuksia kysyttiin osana laajennettujen aukioloaikojen asukaskyselyä.

Valmistelua on tehty samaan aikaan lakisääteisten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja lastensuojelusuunnitelman, alueellisen neuvolasuunnitelman ja alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman uudistamisen kanssa.

Nykytilan kuvaus ja keskeiset haasteet

Väestöennusteen mukaan alaikäisten määrä vähenee maltillisesti. Lapsiperheiden keskittyminen kaupunkeihin vahvistuu ja maahanmuuttajien osuus kasvaa nopeasti Tampereella ja kaupunkiseudulla.

Väestökehityksen lisäksi palvelujen tarpeeseen vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa tapahtuvat muutokset. Valtaosa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin ja paremmin kuin aikaisemmin, mutta lasten ja nuorten hyvinvointierot ovat kasvaneet. Pienelle joukolle lapsia ja nuoria kasaantuu useita eri riskitekijöitä, jotka aiheuttavat palvelujen tarvetta. Lasten ja nuorten alkoholin ja huumeiden käyttö sekä tupakointi on yleisesti vähentynyt, mutta nuuskan ja sähkötupakan käyttö on korkealla tasolla. Ylipainoisten lasten ja nuorten määrä sekä vähäisesti nukkuvien ja liikuntaa harrastavien lasten ja nuorten osuus on korkealla tasolla.

Keskeinen haaste Pirkanmaalla on kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden suuri määrä. Toinen merkittävä haaste liittyy lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvuun sekä riittämättömiin päihdepalveluihin. Haasteet mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuudessa heijastuvat kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehittymiseen. Samanaikaisesti eri organisaatioissa lapsiin ja perheisiin kohdennettavat säästöt aiheuttavat riskin lasten ja perheiden hyvinvoinnille sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelujen tarpeen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

kasvulle. Henkilöstön hyvinvointivajeet ja vaihtuvuus sekä tietopohjan vaillinaisuus haastavat palvelujen järjestämistä.

Kehittämisen kärjet

LANUPE2035-kehittämissuunnitelma koostuu viidestä kehittämisen kärjestä, näiden alle kootuista osatavoitteista ja näitä tarkentavista toimenpidekokonaisuuksista. Tehtävän työn määrä on suuri ja työ toimenpidekokonaisuuksien käynnistyy porrastetusti. LANUPE2035-suunnitelmaa tarkennetaan ja päivitetään toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten myötä. Erityisesti tulevana vuosina tapahtuvat lainsäädäntöuudistukset voivat aiheuttaa merkittäviä tarkistamisen tarpeita erityisesti suunniteltuihin toimenpidekokonaisuuksiin ja niiden toteuttamiseen.

Kehittämisen kärjet sekä niiden keskeiset osatavoitteet ovat seuraavat:

1. Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Neuvolatoiminnan kehittämisessä huomioidaan asiakastarpeet sekä vaikuttavuus. Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja sekä pikkulasten vanhempien ohjausta ja neuvontaa sekä vanhemmuuden tukemisen tapoja vahvistetaan.

2. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua

Opiskeluhuollon toiminnassa huomioidaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä muuttuvat tarpeet. Koulu- ja opiskeluikäisten lasten ja nuorten terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja vahvistetaan. Palveluiden ja hoidon porrastuksia ja asiakkaiden ohjautumista oikeisiin palveluihin selkeytetään. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta lisätään.

3. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin

Kehitetään ja vahvistetaan asiakasohjausta, palvelutarpeen arviointityöskentelyä sekä sosiaalityön muutostyöskentelyä. Vahvistetaan kotiin tarjottavien palvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta. Kehitetään ja vahvistetaan sijaishuoltoa sekä väkivaltatyötä, koulujen ja lasten arkiympäristöjen turvallisuutta.

4. Varmistamme, että palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö

Vahvistetaan asiakastarpeiden mukaista integraatiota keskeisillä yhdyspinnoilla ja laaditaan palvelupolkukuvaukset toimintatapojen selkeyttämiseksi. Palvelujen verkoston toimeenpanosuunnitelmaa edistetään strategian mukaisesti. Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden toteutumista seurataan systemaattisesti. Keskeisistä palvelukokonaisuuksista on tehty tuotantotapa-analyysit ja palvelut järjestetään niiden perusteella. Vahvistetaan tiedolla johtamista.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aluehallitus käsittelee LANUPE2025-kehittämishjelmaluonnosta, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sekä alueellista neuvolasuunnitelmaa kokouksessaan 30.3.2026 tai 13.4.2026.

Oheismateriaalina LANUPE2035-kehittämishjelmaluonnos -esitysmateriaali, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja alueellinen neuvolasuunnitelmaluonnos.

Ehdotus

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta päättää

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi
2. jatkotoimista mahdollisen lausunnon antamiseksi.

Kokouskäsitteily

Palvelulinjajohtaja Titta Pelttari oli kokouksessa vastaamassa valiokuntalaisten kysymyksiin ja huomioihin LANUPE2035 -kokonaisuuteen liittyen.

Valiokunnan kysymyksissä nousi esiin muun muassa päätösten ja tehtyjen ratkaisujen ennakkollisuus, jotta pysytään perässä perheiden arjen tilannekuvassa sekä kehittämissuunnitelman konkretia, jota kaivattiin avattavan enemmän esimerkiksi tekoälyn käytön suhteen. Keskustelussa teemoina nousi esiin myös lasten ja nuorten hyvinvoinnin perusasiat kuten kouluruokailu, Wilma-kirjaukset ja niiden käyttöoikeudet, lasten liikunnan vähyyys ja aikuisten vastuu lasten harrastuksista, nuorten myrkytystapaukset ja sen myötä esiin nousevat nuorten neuropsykiatriset taustat ja mielenterveysongelmat, huostaanottojen ja sijoitusten ennaltaehkäisy sekä konkreettiseen asiakastyöhön käytettävä aika, työn johtaminen, suunnitelmallisuus ja taustatyössä mahdollisesti hyödynnettävä tekoäly.

Valiokunnan puheenjohtaja Roope Lehto esitti, että valiokunnan puheenjohtajisto valmistelee lausunnon etukäteen toimitettujen kommenttien sekä kokouksessa käydyn keskustelun pohjalta. Lausunto toimitetaan valiokunnan jäsenille sähköisesti hyväksyttäväksi, jonka jälkeen lausunto toimitetaan tiedoksi valmisteluun. Lausunto merkitään tiedoksi seuraavan kokouksen yhteydessä ja julkaistaan ko. muistion liitteenä. Esitys hyväksyttiin.

Päätös

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta päätti

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi
 2. valtuuttaa puheenjohtajiston työstämään lausunnon annettujen kommenttien ja kokouksessa käydyn keskustelun pohjalta. Lausunto toimitetaan valmisteluun 2 viikon kuluessa.
-

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta, 17.03.2026, § 17

Valmistelijat / lisätiedot:

Elli Kyösti, SUUNNITTELIJA, elli.kyosti@pirha.fi

Liitteet

1 Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnan lausunto Lanupe2035 - kokonaisuudesta

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päätti 11.2.2026 § 8 valtuuttaa puheenjohtajiston työstämään lausunnon Lanupe2035 -kokonaisuudesta käydyn keskustelun pohjalta. Valiokunnan lausunto on hyväksytty sähköisesti ja toimitettu valmisteluun määräaikaan mennessä.

Liitteenä on ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnan lausunto Lanupe2035 -kokonaisuudesta.

Ehdotus

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää merkitä tiedoksi valiokunnan lausunnon Lanupe2035 -kokonaisuudesta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vammaisneuvosto, 18.03.2026, § 21

Valmistelijat / lisätiedot:

Johanna Sola, SUUNNITTELU PÄÄLLIKKÖ, johanna.sola@pirha.fi

Liitteet

1 Vammaisneuvoston lausunto LANUPE2035-kokonaisuudesta

Vammaisneuvosto päätti kokouksessaan 18.2.2026 valmistella lausunnon LANUPE2035 kokonaisuudesta.

Lausuntoluonnos esityslistan oheismateriaalina.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää hyväksyä LANUPE2035 lausunnon.

Kokouskäsitely

Pykälän käsittelyn jälkeen pidettiin kokoustauko klo 18:09-18:15.

Vammaisneuvoston jäsen Maya Støbakk poistui kokouksesta päätöksenteon jälkeen.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti hyväksyä LANUPE2035 lausunnon kokouksessa tehdyin muutoksin.

Nuorisovaltuusto, 19.03.2026, § 39

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Valmistelijat / lisätiedot:

Titta Pelttari, PALVELULINJAJOHTAJA LANUPE, titta.pelttari@pirha.fi

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston lausunto LANUPE kokonaisuudesta

Aluevaltuusto päätti 26.1.2026 hyvinvointialueen strategiasta vuosille 2026-2029. Strategia sisältää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet sekä määrittää suunnan, periaatteet ja keskeisen sisällön hyvinvointialueen toiminnalle, kehittämiselle ja johtamiselle. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan toimintaa pitkällä aikajänteellä ohjaava LANUPE2035-kehittämissuunnitelma vastaa erityisesti hyvinvointialuestrategian kärjen Vaikuttavat palvelut tavoitekokonaisuuden alakokonaisuuteen Lapset ja nuoret saavat tukea oikeaan aikaan ja perheiden hyvinvointi vahvistuu.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisen pitkän aikavälin tavoitteena on asiakaslähtöinen ja kustannusvaikuttava palvelurakenne. Tavoitteena on, että lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys vahvistuvat ja sosiaalinen eriarvoisuus vähenee. Lisäksi tavoitellaan, että palveluiden jatkuvuus, saatavuus, laatu ja vaikuttavuus paranevat sekä kustannusten kasvua onnistutaan hillitsemään.

Palvelurakenteen uudistaminen ja palvelujen tuotanto- ja tarjontatavan modernisointi tämän päivän lapsiperheiden tarpeita vastaavaksi edellyttävät kokonaisvaltaista ja pitkällä aikajänteellä tehtävää systemaattista kehittämis- ja muutostyötä. LANUPE2035 kokoaa suunnitelman tämän toteuttamiseksi.

Lakisäätteiset ja hyvinvointialueen valtuustolle samanaikaisesti päätöksentekoon tuotavat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 ja alueellinen neuvolasuunnitelma 2026-2029 tarkentavat ja konkretisoivat LANUPE2035-kehittämissuunnitelmaa meneillään olevalle valtuustokaudelle. Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma 2026-2029 on valmistelussa opetuksen järjestäjien kanssa ja tulee päätöksentekoon myöhemmässä vaiheessa. Suunnitelmissa on hyvin paljon samoja sisältöjä ja niillä on tiivis kytkös toisiinsa, joten tästä syystä valmistuneet suunnitelmat tuodaan samanaikaisesti käsittelyyn.

LANUPE2035-kehittämisohjelman laatiminen

Ohjelma on rakennettu palvelulinjan omana työnä ja sen kokoamisesta sekä toimittamisesta on vastannut suunnittelupäällikkö Marianne Aalto-Siira. Valmistelu käynnistyi palvelulinjan johtoryhmässä alkuvuonna 2025 ja kevään aikana hahmoteltiin eri työryhmissä suunnitelman painopisteitä ja kehittämisen kärkiteemoja.

Ensimmäinen luonnos LANUPE2035 -suunnitelmasta laitettiin kaikkien palvelulinjojen ammattilaisille, muiden palvelulinjan johtoryhmille, strategian vastuualueelle sekä sivistysjohtajille kommentoitavaksi syksyllä 2025. Omalle henkilöstölle sekä sivistysjohtajille annettiin ohjelmaluonnoksesta laajempi esittely. Kirjalliset ja suulliset palautteet on huomioitu suunnitelman kärkiteemoissa.

Valmistelussa on käytetty pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyysien pohjana on lisäksi käytetty asiakastietodataa Pirhan omista tietojärjestelmistä. Pirkanmaan lapsiperheasukkaiden ajatuksia kysyttiin osana laajennettujen aukioloaikojen asukaskyselyä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Valmistelua on tehty samaan aikaan lakisääteisten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja lastensuojelusuunnitelman, alueellisen neuvolasuunnitelman ja alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman uudistamisen kanssa.

Nykytilan kuvaus ja keskeiset haasteet

Väestöennusteen mukaan alaikäisten määrä vähenee maltillisesti. Lapsiperheiden keskittyminen kaupunkeihin vahvistuu ja maahanmuuttajien osuus kasvaa nopeasti Tampereella ja kaupunkiseudulla.

Väestökehityksen lisäksi palvelujen tarpeeseen vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa tapahtuvat muutokset. Valtaosa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin ja paremmin kuin aikaisemmin, mutta lasten ja nuorten hyvinvointierot ovat kasvaneet. Pienelle joukolle lapsia ja nuoria kasaantuu useita eri riskitekijöitä, jotka aiheuttavat palvelujen tarvetta. Lasten ja nuorten alkoholin ja huumeiden käyttö sekä tupakointi on yleisesti vähentynyt, mutta nuuskan ja sähkötupakan käyttö on korkealla tasolla. Ylipainoisten lasten ja nuorten määrä sekä vähäisesti nukkuvien ja liikuntaa harrastavien lasten ja nuorten osuus on korkealla tasolla.

Keskeinen haaste Pirkanmaalla on kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden suuri määrä. Toinen merkittävä haaste liittyy lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvuun sekä riittämättömiin päihdepalveluihin. Haasteet mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuudessa heijastuvat kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehittymiseen. Samanaikaisesti eri organisaatioissa lapsiin ja perheisiin kohdennettavat säästöt aiheuttavat riskin lasten ja perheiden hyvinvoinnille sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelujen tarpeen kasvulle. Henkilöstön hyvinvointivajeet ja vaihtuvuus sekä tietopohjan vaillinaisuus haastavat palvelujen järjestämistä.

Kehittämisen kärjet

LANUPE2035-kehittämissuunnitelma koostuu viidestä kehittämisen kärjestä, näiden alle kootuista osatavoitteista ja näitä tarkentavista toimenpidekokonaisuuksista. Tehtävän työn määrä on suuri ja työ toimenpidekokonaisuuksien käynnistyy porrastetusti. LANUPE2035-suunnitelmaa tarkennetaan ja päivitetään toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten myötä. Erityisesti tulevana vuosina tapahtuvat lainsäädäntöuudistukset voivat aiheuttaa merkittäviä tarkistamisen tarpeita erityisesti suunniteltuihin toimenpidekokonaisuuksiin ja niiden toteuttamiseen.

Kehittämisen kärjet sekä niiden keskeiset osatavoitteet ovat seuraavat:

1. Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Neuvolatoiminnan kehittämisessä huomioidaan asiakastarpeet sekä vaikuttavuus. Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja sekä pikkulasten vanhempien ohjausta ja neuvontaa sekä vanhemmuuden tukemisen tapoja vahvistetaan.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

2. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua

Opiskeluhuollon toiminnassa huomioidaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä muuttuvat tarpeet. Koulu- ja opiskeluikäisten lasten ja nuorten terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja vahvistetaan. Palveluiden ja hoidon porrastuksia ja asiakkaiden ohjautumista oikeisiin palveluihin selkeytetään. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta lisätään.

3. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin

Kehitetään ja vahvistetaan asiakasohjausta, palvelutarpeen arviointityöskentelyä sekä sosiaalityön muutostyöskentelyä. Vahvistetaan kotiin tarjottavien palvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta. Kehitetään ja vahvistetaan sijaishuoltoa sekä väkivaltatyötä, koulujen ja lasten arkiympäristöjen turvallisuutta.

4. Varmistamme, että palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö

Vahvistetaan asiakastarpeiden mukaista integraatiota keskeisillä yhdyspinnoilla ja laaditaan palvelupolkukuvaukset toimintatapojen selkeyttämiseksi. Palvelujen verkoston toimeenpanosuunnitelmaa edistetään strategian mukaisesti. Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden toteutumista seurataan systemaattisesti. Keskeisistä palvelukokonaisuuksista on tehty tuotantotapa-analyysejä ja palvelut järjestetään niiden perusteella. Vahvistetaan tiedolla johtamista.

Aluehallitus käsittelee LANUPE2025-kehittämishjelmaluonnosta, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sekä alueellista neuvolasuunnitelmaa kokouksessaan 30.3.2026 tai 13.4.2026.

Oheismateriaalina LANUPE2035-kehittämishjelmaluonnos -esitysmateriaali, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja alueellinen neuvolasuunnitelmaluonnos.

Ehdotus

Esittelijä: Helmi Salmelin, Nuorisovaltuuston puheenjohtaja

Nuorisovaltuusto päättää

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi
2. jatkotoimista mahdollisen lausunnon antamiseksi.

Kokouskäsitely

Kokouksessa käydyn keskustelun pohjalta puheenjohtaja Salmelin ehdotti, että nuorisovaltuusto sosiaali-, terveys- ja pelastustiimi koostaa kokouksen kommenttien pohjalta lausuntoluonnoksen, jonka puheenjohtajaneuvosto hyväksyy. Hyväksyttiin yksimielisesti.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Päätös

Nuorisovaltuusto päätti

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi
 2. valtuuttaa nuorisovaltuuston sosiaali-, terveys- ja pelastustiimin kokoamaan LANUPE2035 lausunnon
 3. valtuuttaa puheenjohtajaneuvoston hyväksymään lausunnon.
-

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta, 25.03.2026, § 18

Liitteet

1 Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunnan lausunto Lanupe2035 -kokonaisuudesta

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta päätti 17.2.2026 § 10 valtuuttaa puheenjohtajiston työstämään lausunnon Lanupe2035 -kokonaisuudesta käydyn keskustelun ja valiokunnan kirjausten pohjalta. Valiokunnan lausunto on hyväksytty sähköisesti ja toimitettu valmisteluun määräaikaan mennessä.

Liitteenä on lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunnan lausunto Lanupe2035 -kokonaisuudesta.

Ehdotus

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta päättää merkitä tiedoksi valiokunnan lausunnon Lanupe2035 -kokonaisuudesta.

Päätös

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta päätti merkitä tiedoksi valiokunnan lausunnon Lanupe2035 -kokonaisuudesta.

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta, 26.03.2026, § 17

Valmistelijat / lisätiedot:

Elli Kyösti, SUUNNITTELIJA, elli.kyosti@pirha.fi

Liitteet

1 Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnan lausunto Lanupe2035 -kokonaisuudesta Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta päätti kokouksessaan 19.2.2026 § 9 valtuuttaa puheenjohtajiston työstämään lausunnon Lanupe2035 -kokonaisuudesta etukäteen annettujen kommenttien ja kokouksessa käydyn keskustelun pohjalta. Valiokunnan lausunto on hyväksytty sähköisesti ja toimitettu valmisteluun 18.3.2026.

Liitteenä tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnan lausunto Lanupe2035 -kokonaisuudesta Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Ehdotus

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta päättää merkitä tiedoksi valiokunnan lausunnon Lanupe2035 -kokonaisuudesta Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Päätös

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta päätti merkitä tiedoksi valiokunnan lausunnon Lanupe2035 -kokonaisuudesta Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Aluehallitus, 25.05.2026, § 160

Valmistelijat / lisätiedot:

Titta Pelttari, PALVELULINJAJOHTAJA LANUPE, titta.pelttari@pirha.fi

Liitteet

- 1 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029_LOPULLINEN VERSIO
- 2 Neuvolasuunnitelma 2026-2029_LOPULLINEN VERSIO
- 3 Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunnan lausunto Lanupe2035 - kokonaisuudesta
- 4 Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnan lausunto Lanupe2035 - kokonaisuudesta
- 5 Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnan lausunto Lanupe2035 -kokonaisuudesta Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan
- 6 Nuorisovaltuuston lausunto LANUPE kokonaisuudesta
- 7 Vammaisneuvoston lausunto LANUPE2035-kokonaisuudesta

Lastensuojelulain (417/2007, 12 §) mukaisesti hyvinvointialueen on laadittava lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Suunnitelma hyväksytään aluevaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran valtuustokaudessa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma muodostaa keskeisen strategisen ohjausasiakirjan, joka kokoaa yhteen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tilannekuvan, palvelujärjestelmän nykytilan sekä palvelujen kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet. Alueellisen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tulee sisältää suunnittelukaudelta tiedot:

- lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta alueella;
- lasten ja nuorten hyvinvointia edistävästä sekä ongelmia ehkäisevästä toimista ja palveluista alueella;
- lastensuojelun tarpeesta alueella;
- lastensuojeluun varattavista voimavaroista;
- tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseksi käytettävissä olevasta lastensuojelun palvelujärjestelmästä;
- yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisien sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä; sekä
- suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.

Pirkanmaalla lasten ja nuorten hyvinvointi on pääosin hyvää, mutta hyvinvointierot ovat kasvaneet ja palvelutarpeet kasautuvat osalle lapsista ja perheistä. Keskeisiä haasteita ovat erityisesti mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarpeen kasvu, perheiden

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

kuormitustekijöiden lisääntyminen, kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten suuri määrä sekä alueelliset erot hyvinvoinnissa ja palvelujen saatavuudessa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten hyvinvointia, ehkäistä ongelmien kasautumista ja siirtää palvelujen painopistettä varhaiseen tukeen, ennaltaehkäisyyn ja perustason palveluihin. Keskeisinä periaatteina ovat palvelujen asiakaslähtöisyys, vaikuttavuus, integraatio sekä kustannusvaikuttavuus pitkällä aikavälillä.

Alueellinen neuvolasuunnitelma

Alueellinen neuvolasuunnitelma sisältyy osaksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa ja tarkoittaa terveydenhuoltolain (1326/2010, 15 §) mukaisesti neuvolapalveluiden toteuttamista. Neuvolapalvelut ovat keskeinen osa ennaltaehkäiseviä palveluja ja tavoittavat lähes kaikki lapsiperheet, mahdollistaen varhaisen tuen sekä palvelutarpeiden oikea-aikaisen tunnistamisen.

Keskeiset neuvolan ja kehitystä tukevien palvelujen nykytilaa ja palvelutarvetta kuvaavat ilmiöt ovat väestörakenteen muutos ja lapsiperheiden keskittyminen kasvukeskuksiin, mielenterveyden ja sosioekonomisten haasteiden lisääntyminen perheissä, lisääntyminen ja tuen tarpeen kasvu neuvolassa sekä palvelujen integraation ja hoidon jatkuvuuden merkityksen korostuminen.

Kyseisen valtuustokauden neuvolasuunnitelman keskeiset painopisteet ovat:

- varhaisen tuen ja ennaltaehkäisevän työn vahvistaminen
- palvelujen vaikuttavuuden ja saatavuuden parantaminen
- palvelujen integraation vahvistaminen perhekeskusverkostossa
- digitaalisten palvelujen laajentaminen
- henkilöstön riittävyyden ja osaamisen turvaaminen
- palvelurakenteen kehittäminen osana LANUPE2035-ohjelmaa

Molemmat lakisääteiset suunnitelmat sekä vielä valmistelussa oleva oppilas- ja opiskeluhuoltolakiin perustuva alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma pohjautuvat hyvinvointialueen strategiaan, sen toimeenpanosuunnitelmaan sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan pitkän aikajänteen LANUPE2035-kehittämishjelmaan tarkentaen niiden tavoitteita valtuustokauden pituiselle aikajänteelle.

Suunnitelmien valmistelussa on osallistettu laajasti eri toimijoita. Valmisteluun ovat osallistuneet hyvinvointialueen palvelulinjojen ammattilaiset, kuntien edustajat, järjestöt sekä vaikuttamistoimielimet. Lisäksi asukkaiden näkemyksiä on kerätty kyselyiden kautta, ja palautetta on hyödynnetty suunnitelman painopisteiden määrittelyssä.

Liitteenä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman vuosille 2026–2029, alueellisen neuvolasuunnitelman vuosille 2026-2029 sekä valiokuntien ja vaikuttamistoimielinten lausunnot.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

1. hyväksyy liitteenä olevan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman vuosille 2026–2029,
2. hyväksyy liitteenä olevan alueellisen neuvolasuunnitelman vuosille 2026-2029.

Kokouskäsitely

Kokouksessa asiantuntijana palvelulinjajohtaja Titta Peltari.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 161

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

14533/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

Minna Kuusela, VASTAAVA SOSIAALIHUOLLON JOHT., minna.kuusela@pirha.fi

Anna Pekkarinen, KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ, anna.pekkarinen@pirha.fi

Vilma Kiilunen, HALLINTOJURISTI, vilma.kiilunen@pirha.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta 17.4.2026

2 Pirkanmaan hyvinvointialueen lausunto sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lain muutosesityksistä

Hallituksen esitys

Esityksen (VN/35729/2023) tavoitteena on selkeyttää ja uudistaa sosiaalihuoltolakia hyvinvointialueen sosiaalihuollon toimintaa ohjaavana keskeisenä sisältölakina siten, että ehdotetut muutokset ohjaisivat sosiaalihuollon toimintaa nykyistä vahvemmin oikea-aikaiseen tuen tarpeiden tunnistamiseen ja niihin vastaamiseen.

Muutoksia ehdotetaan palvelutarpeen arviointia, omatyöntekijää ja asiakassuunnitelmaa koskevaan sääntelyyn. Sosiaalihuollon kirjaamista koskeva sääntely siirrettäisiin asiakastietolakiin ja tässä yhteydessä ammattihenkilöiden kirjaamista koskevia velvoitteita kevennettäisiin ja poistettaisiin päällekkäistä kirjaamista koskevaa sääntelyä. Esityksessä ehdotetaan korotettavaksi pitkäaikaista ympärivuorokautista palveluasumista ja pitkäaikaista laitoshoidtoa koskevia sekä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta perittäviä asiakasmaksuja.

Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2027 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2026 budjettilakiaikataulussa. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan pääosin 1.7.2027.

Hyvinvointialueen lausunto

Pirkanmaan hyvinvointialue suhtautuu lakiesitykseen varovaisen myönteisesti. Esityksessä on useita oikeansuuntaisia tavoitteita: sosiaalihuollossa halutaan siirtää painopistettä raskaasta hallinnosta ja arvioinnista enemmän asiakkaan todelliseen kohtaamiseen, oikea-aikaiseen apuun ja konkreettiseen tukeen. Myös kirjaamisen keventämistä, omatyöntekijän nimeämisen joustavoittamista sekä palvelujen selkeyttämistä pidetään pääosin kannatettavina muutoksina.

Suurin huoli liittyy toimeenpanoon, resursseihin ja rahoitukseen. Uudistuksen tavoitteet voivat jäädä saavuttamatta, jos samaan aikaan rahoitus vähenee ja sosiaaliturvan heikennykset lisäävät palvelujen tarvetta. Hyvinvointialue korostaa, että vaatimukset kasvavat, mutta käytännön edellytykset niiden toteuttamiseen voivat heikentyä. Riskinä on, että varhaisen tuen palveluja joudutaan supistamaan, jolloin ongelmat kasautuvat ja tarve raskaammille sekä kalliimmille palveluille lisääntyy.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Lisäksi painotetaan, että uudistus vaatii kansallista ohjausta, realistista vaikutusarviointia ja huomiota henkilöstöön. Pelkkä lainsäädännön muuttaminen ei vielä tuo säästöjä tai paranna palveluja, ellei samalla huolehdita riittävästä osaamisesta, henkilöstön jaksamisesta, selkeästä työnjaosta ja hyvinvointialueiden todellisista mahdollisuuksista toteuttaa muutokset. Uudistuksen suunta on monilta osin oikea, mutta onnistuminen riippuu siitä, annetaanko sen toteuttamiseen riittävät voimavarat.

Hallintosäännön 10a § 14-kohdan mukaan aluehallitus päättää lausuntojen antamisesta koko hyvinvointialuetta koskevista merkittävistä asioista.

Lausunnonantamisen määräpäivä on 29.5.2026.

Liitteenä lausuntopyyntö ja lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää

1. antaa liitteenä olevan lausunnon ja
2. tarkastaa pykälän kokouksessa.

Kokouskäsitely

Kokouksessa asiantuntijana vastaava sosiaalihuollon johtaja Minna Kuusela.

Yliopiston edustaja Tapio Visakorpi saapui kokoukseen ennen päätöksentekoa (klo 9.53).

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta, § 24,05.05.2026
Aluehallitus, § 162, 25.05.2026

§ 162

Vastaus valtuustoaloitteeseen - Mielenterveysambulanssi pysyväksi käytännöksi Pirkanmaalle

1033/2026

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta, 05.05.2026, § 24

Valmistelijat / lisätiedot:

Piritta Setälä, YLILÄÄKÄRI, piritta.setala@pirha.fi

Liitteet

- 1 Vastausluonnos valtuustoaloitteeseen_mielenterveysambulanssi
- 2 Valtuustoaloite - Mielenterveysambulanssi pysyväksi käytännöksi Pirkanmaalle

Valtuutetut Backman ja Sangervo sekä 19 muuta allekirjoittanutta jättivät aluevaltuustossa 26.1.2026 valtuustoaloitteen mielenterveysambulanssin saattamisesta pysyväksi käytännöksi Pirkanmaalla. Valtuustoaloite on liitteenä.

Vastausta valtuustoaloitteeseen on valmisteltu ensihoidon toimialueella vs. ensihoidon ylilääkäri Piritta Setälän johdolla. Valtuustoaloitteen johdosta annettu vastausluonnos on liitteenä.

Oheismateriaalina esitysdiat.

Ehdotus

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta päättää

1. käsitellä valtuustoaloitteeseen liittyvän vastausluonnoksen ja
2. antaa vastausluonnoksesta mahdolliset kommenttinsa.

Kokouskäsitely

Valiokunta keskusteli avun saamisen mahdollisuuksista ympärivuorokautisesti. Valiokunta keskusteli mielenterveysambulanssin kustannuksista sekä potilasmääristä viikko-, kuukausi- ja vuositasolla, sekä siitä, voisiko toimintaa toteuttaa kevyemmällä kalustolla ilman ambulanssia. Lisäksi valiokunta kysyi, ovatko pilotin jälkeen tehdyt jatkotoimet laskeneet käyntimääriä päivystyksessä.

Valiokunnan jäsen Juha-Matti Markkola poistui kokouksesta pykälän käsittelyn aikana.

Päätös

Lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunta päätti

1. käsitellä valtuustoaloitteeseen liittyvän vastausluonnoksen ja
2. antaa vastausluonnoksesta kommenttinsa.

Aluehallitus, 25.05.2026, § 162

Valmistelijat / lisätiedot:

Piritta Setälä, YLILÄÄKÄRI, piritta.setala@pirha.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Liitteet

- 1 Vastaus valtuustoaloitteeseen - mielenterveysambulanssi pysyväksi käytännöksi Pirkanmaalle
- 2 Valtuustoaloite - Mielenterveysambulanssi pysyväksi käytännöksi Pirkanmaalle

Valtuutettu Backman ja Sangervo sekä 19 muuta allekirjoittanutta jättivät aluevaltuustossa 26.1.2026 valtuustoaloitteen mielenterveysambulanssin saattamisesta pysyväksi käytännöksi Pirkanmaalla. Valtuustoaloite on liitteenä.

Vastausta valtuusaloitteeseen on valmisteltu ensihoitopalveluiden toimialueella vs. ylilääkäri Piritta Setälän johdolla. Valtuustoaloitteen johdosta annettu vastaus on liitteenä.

Asiaa on käsitelty lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten valiokunnassa 5.5.2026 ja tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnassa 7.5.2026.

Valiokuntien kommentit on huomioitu vastauksen valmistelussa.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se merkitsee aloitteeseen laaditun vastauksen tiedoksi.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 163

Aluevaltuuston 27.4.2026 päätösten täytäntöönpano

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Lielähti, HALLINTOASSISTENTTI, katri.lielahti@pirha.fi

Liitteet

1 Muutosesitys AV 27.4.2026 - rikosasiat ja sovittelu

Hyvinvointialueesta annetun lain 43 §:n mukaan aluehallituksen tulee vastata aluevaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Jos aluehallitus katsoo, että aluevaltuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, aluevaltuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, aluehallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta (101 §).

Aluevaltuuston kokouksen 27.4.2026 asiat:

- § 36 Aluevaltuuston kokouksen avaus
- § 37 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- § 38 Pöytäkirjan tarkastajat
- § 39 Tarkastusjohtajan virkavalinta
- § 40 IKI2035 kehittämisohjelman raportti 7-12/2025
- § 41 Pirkanmaan hyvinvointialueen omavalvontaohjelman vuosiraportti 2025
- § 42 Pirkanmaan hyvinvointialueen omavalvontaohjelma 2026-2029
- § 43 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuosiraportti 2025
- § 44 Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja - suunnitelmien päivittäminen vuosille 2026-2029
- § 45 Hallintosäännön muutokset valmiutta ja varautumista koskevan lakimuutoksen johdosta
- § 46 Sisä-Suomen YTA-alueen yhteistyösopimuksen päivittäminen tiettyjen sopimusehtojen osalta
- § 47 Sidonnaisuusilmoitusten käsittely
- § 48 Hyvinvointialueen aluevaltuutettujen aloitteet 2023-2025 ja jäsenten aloitteet 2025
- § 49 Vastaus valtuustoaloitteeseen - Luottamushenkilöiden roolin kasvattaminen ostopalveluhankintojen valmistelussa ja päätöksenteossa
- § 50 Vastaus valtuustoaloitteeseen - Avoimuutta päätöksentekoon: kilpailutustulokset aluevaltuustolle ennen hankintapäätöstä
- § 51 Vastaus valtuustoaloitteeseen - In-house- yhtiötoiminnan selvittämiseksi koskien virka-ajan ulkopuolisia kiirevastaanottoja Pirkanmaan hyvinvointialueella
- § 52 Vastaus valtuustoaloitteeseen - Pirhan ei tule mainostaa Pride-aatetta
- § 53 Vastaus valtuustoaloitteeseen - Avoimen dialogin hoitomallin käyttöönotto Pirkanmaan hyvinvointialueella
- § 54 Aluevaltuutettujen aloitteet

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

1. todeta, että §:ssä 44 "Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja -suunnitelmien päivittäminen vuosille 2026-2029" on tehty Pirkanmaan alueelliseen väkivallan ehkäisyn toimeenpano-ohjelmaan valtuustossa seuraava lisäys: "Kaikki Pirkanmaan hyvinvointialueen henkilöstöön kohdistuvat uhkaukset ja fyysinen väkivalta viedään järjestelmällisesti joko sovitteluun tai rikosprosessiin poliisin tutkittavaksi". Lisäyksen toimeenpano tarkan sanamuodon mukaisesti ei ole mahdollista, vaan toimeenpanoa tehdään liitteenä olevan rikosasioiden käsittelyä koskevan aineiston mukaisesti, kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja tarpeellista harkintaa noudattaen.
2. todeta, että muilta osin aluevaltuuston kokouksessa 27.4.2026 tekemät päätökset ovat syntyneet lain mukaisessa järjestyksessä ja ovat laillisia ja täytäntöönpanokelpoisia ja
3. panna aluevaltuuston päätökset täytäntöön.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 164

Aluehallituksen otto-oikeuden käyttäminen

Hyvinvointialuelain 97§:n mukaan aluehallitus, aluehallituksen puheenjohtaja, hyvinvointialuejohtaja ja hallintosäännössä määrätty hyvinvointialueen viranhaltija voivat ottaa aluehallituksen käsiteltäväksi asian, joka on tämän lain nojalla siirretty aluehallituksen alaisen viranomaisen tai aluehallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomaisen on tehnyt päätöksen.

Hyvinvointialueen hallintosäännön 9 luvun mukaan asian ottamisesta aluehallituksen käsiteltäväksi voi päättää aluehallitus, aluehallituksen puheenjohtaja ja hyvinvointialuejohtaja.

Hallintosäännön 10 luvun mukaan aluehallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava aluehallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista aluehallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Päätöspöytäkirjat ovat nähtävissä sähköisessä kokoustyötilassa (Pirre).

Jaostojen kokouspöytäkirjat ovat nähtävissä hyvinvointialueen verkkosivuilla.

[Asiakkuus- ja laatujaoston kokous 4.5.2026](#)

[Henkilöstöjaoston kokous 13.5.2026](#)

Hyvinvointialuejohtaja

Hankinta:

§ 42/2026 Lasten- ja nuorisopsykiatrian uudisrakennushankkeen pää- ja sivu-urakoiden urakkasopimusten sopimusmuutoksen hyväksyminen, 18.05.2026

Hankintajohtaja

Palveluseteli:

§ 7/2026 Siivouspalvelun palvelusetelin sääntökirjaan yleisen osion muuttaminen, 07.05.2026

§ 8/2026 Ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelusetelin sääntökirjaan muuttaminen, 07.05.2026

§ 9/2026 Lyhytpsykoterapian palvelusetelin sääntökirjaan muuttaminen, 19.05.2026

Avopalvelujen palvelulinjajohtaja

§ 34/2026 Jalkaterapian ja jalkojenhoidon palvelusetelin arvon ja sääntökirjan muuttaminen, 08.05.2026

Tukipalvelujohtaja

Hankinta:

§ 10/2026 Pirkanmaan hyvinvointialueen suun terveydenhuollon potilastietojärjestelmän hankinta, 19.05.2026

§ 13/2026 Kulunvalvonnan hankinta: Osa-alueiden 1, 2, 4 ja 5 keskeyttämisspätös, 18.05.2026

Ikäihmisten ja vammaisten palvelujen palvelulinjajohtaja

§ 55/2026 Honkalakoti ry:n sopimuksen siirto Keiturin Sote Oy:ltä Pirkanmaan hyvinvointialueelle, 08.05.2026

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Palveluseteli:

§ 53/2026 Siivouspalvelu Kirsi Harju hyväksyminen siivouspalvelun palvelusetelituottajaksi, 07.05.2026

§ 54/2026 Hi Studio hyväksyminen henkilökohtaisen avun palvelusetelituottajaksi, 07.05.2026

§ 56/2026 Amuri Hoiva, Vitadi Oy hyväksyminen siivouspalvelun palvelusetelituottajaksi, 12.05.2026

Sote-johtaja

Yleishallinto:

§ 47/2026 Yleisen vointimittarin EQ-5D-5L käyttöönoton valtionavustushakuun osallistuminen, 07.05.2026

§ 55/2026 Sosiaali- ja terveystieteiden toimintasäntö 21.5.2026 alkaen, 20.05.2026

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen palvelulinjajohtaja

Hankinta:

§ 27/2026 Sijaishuollon laitoshoidon vaativan tason palvelun hankintalain 110 §:n mukainen suorahankinta yksilölliseen tarpeeseen Humana Lastensuojelupalvelut Oy:ltä, 11.05.2026

Palveluseteli:

§ 28/2026 Soluta Care hyväksyminen Lapsiperheiden tilapäisen kotipalvelun palvelusetelituottajaksi, 18.05.2026

Hallintojohtaja

Päätösvallan siirto:

§ 17/2026 Todisteellisten tiedoksiantojen vastaanottaminen, delegointipäätös, 19.05.2026

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää, että ei käytä otto-oikeutta

1. viranhaltijoiden edellä mainittuihin päätöksiin,
2. jaostojen edellä mainittuihin päätöksiin.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 165

Hatanpään kampuksen käyttö ja tulevaisuus

15190/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

Miia Luukko, HALLINTOJOHTAJA, miia.luukko@pirha.fi

Jukka Santala, TUKIPALVELUJOHTAJA, jukka.santala@pirha.fi

Pasi Virtanen, TALOUSJOHTAJA, pasi.virtanen@pirha.fi

Asia on salassa pidettävä julkisuuslain 24 § 1 momentin 17 kohdan nojalla (hyvinvointialueen liikesalaisuus).

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

.

Päätös

.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§150, §151, §152, §153, §154, §155, §156, §157, §158, §159, §160, §161, §162, §163,
§164

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Laki hyvinvointialueesta 141 §).